

Ἄριθ. 707 — Λεπτά εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ ΙΔ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστ. Γενικὴ καὶ εἰσὶν ἑτήσια.— Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγωγείου 14.

16 Ἰουλίου 1889.

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΑΪΦΕΛ

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΑΪΦΕΛ

Δικαίως ἐλέγχθη ὅτι ὁ αἰὼν ἡμῶν θὰ ὀνομασθῇ διὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς προόδους, τὰς ἐπιτελεσθείσας κατὰ τὸ διάστημα αὐτοῦ, «σιδηροῦς καὶ χαλύβδιнос αἰὼν». Ὁ δὲ Γάλλος μηχανικός Γουσταῦος Αἶφελ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν ἰσχυροτέρων προσωποποιήσεων τοῦ πνεύματος τούτου τοῦ αἰῶνος διὰ τὸν γιγάντειον σιδηροῦν πύργον, ὃν ὑψώσαν ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀρεως τῶν Παρισίων πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ 1889 καὶ ὅστις κατέστησεν εἰς μικρὸν διάστημα τὸ ὄνομα του ἔνδοξον καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον. — Ὁ Γουσταῦος Αἶφελ ἐγεννήθη εἰς Διζὼν (διαμέρισμα τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς) τῷ 1832, ἐξῆλθε δὲ μετὰ λαμπρὰς σπουδὰς ἐκ τῆς σχολῆς τῶν τεχνῶν ἐν ἔτει 1855. Ὡς πρῶτον σπουδαῖον ἔργον αὐτοῦ ἀναφέρεται ἡ κολοσσιαία γέφυρα ἐν Βορδώ, ἣτις εἶνε ἐν τῶν μεγίστων καὶ ἐντελεστάτων τεχνικῶν ἔργων τῶν γαλλικῶν σιδηροδρόμων. Μετὰ τοῦτο μνημονεύονται διάφορα ἄλλα μηχανικὰ αὐτοῦ ἔργα, εἰς τὰ ὅποια μικρὸν κατὰ μικρὸν ὁ Αἶφελ ἀντικαθίστα πᾶσαν ἄλλην ὕλην διὰ τοῦ σιδήρου, οὗ ἐμελλεν ἀποκλειστικῶς νὰ κάμῃ χρῆσιν ἐν τῷ ἡμιῶν αὐτοῦ πύργῳ. Ὡς τὸ μηχανικὸν αὐτοῦ ἀριστοτέχνημα πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πύργου ἔθεωρεῖτο ἡ ἐν Καντάλ σιδηρὰ ὁδογέφυρα τοῦ Γαραβῆ, ἥς τὸ μέγιστον τόξον ἔχει ὕψος 122 μέτρων καὶ ἀνοιγμα 165 μέτρων, τούτεστιν ἡ κορυφή τῆς στήλης τῆς Βανδώμης, ἐπιτιθημένης ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων, μόλις φθάνει μέχρι τοῦ θόλου αὐτοῦ. Ἄλλα ἔργα τοῦ Αἶφελ οὐχ ἤττον σημαντικά, ἐν τοῖς ὅποιοις ὁ μηχανικός κατώρθωσε νὰ συνδυάσῃ τιτάνειον ἐπιβολὴν μετὰ καλλιτεχνικῆς κομψότητος, εἶνε ἡ ἐπὶ τοῦ Δούρου ἐν Πόρτφ σιδηροτόξος γέφυρα, ἣτις ὑψοῦται 61 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ, ὁ μεγαλοπρεπῆς σιδηροδρομικὸς σταθμὸς τῆς Πέστης, ἡ γέφυρα τοῦ Σεγιδίνου ἐν Οὐγγαρία, ἡ κυρία πρόσοψις τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ 1878 καὶ ὁ κολοσσιαῖος σιδηροῦς σκελετὸς τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀλευθέριας φωτιζούσης τὸν κόσμον, τοῦ δωρηθέντος ὑπὸ τῆς Γαλλίας εἰς τὰς Ἠνωμένους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Ἄλλὰ τὸ ἔργον, δι' οὗ ἡ φήμη τοῦ Αἶφελ ἐμεγαλύνθη καὶ κατέστη παγκόσμιος, εἶνε ὁ σιδηροῦς πύργος, ὁ ἐγερεθεὶς ἐν μέσῳ τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ 1889, ἐν τῶν θαυμασιῶν τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν, καὶ μέλλων νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Παρισίων ὡς τὸ σύμβολον τῆς προόδου τῆς μηχανικῆς, λήγοντος τοῦ 19ου αἰῶνος. Κατ' ἀρχὰς πολλοὶ ἠγεῖραν φωνὴν διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ Πύργου φοβούμενοι ὅτι οὗτος διὰ τοῦ ὄγκου

καὶ τοῦ ὕψους του θὰ ἐσκίαζεν ἐντελῶς τὰ ὠραιότερα ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα τῶν Παρισίων, ἀλλ' ὁ φόβος ἀπεδείχθη μάταιος. Ὁ Πύργος οὐδὲν ἀπολύτως σκιάζει, οὐδὲν ἄλλο μνημεῖον ἀδικεῖ. Κατεσκευάσθη ἀποκλειστικῶς ἐκ σιδήρου κατόπιν ἀκριβεστάτων ὑπολογισμῶν περὶ τοῦ συνδέσμου τῶν διαφόρων σιδηρῶν τεμαχίων, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πίεσεως, τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπὶ τῆς στερεώσεως τῶν διαφόρων μερῶν κτλ. Ὁ Πύργος τοῦ Αἶφελ στηρίζεται κἀνωθεν ἐπὶ εὐρυτάτης τετρατόξου βάσεως, ἥς ἐκάστη πλευρὰ ἔχει μῆκος 100 μέτρων, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ὁ Πύργος κατέχει ἐν ὅλῳ ἐπιφάνειαν 10,000 τετραγωνικῶν μέτρων. Ὁ Πύργος ἐφ' ὅσον ὑψοῦται βραίνει στενοῦμενος, καταλήγει δὲ κατὰ τὴν κορυφὴν εἰς τρούλλον. Ὁλίγον ἀνωθεν τῆς βάσεως ὑψοῦται ἡ πρώτη ὄροφή, ἐφ' ἧς ἰδρῦθησαν διάφορα περίπτερα, ἐστιατόρια, καφενεῖα καὶ ἠτις ἔχει τὸ εὔρος μεγάλης πλατείας. Μέχρι τῆς πρώτης ὄροφῆς ἀνέρχεται τις δι' εὐρυτάτων κλιμάκων. Ἐκεῖθεν αἱ κλιμακὲς στενοῦνται ἡ μέχρι τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης ὄροφῆς ἀνάβασσις καθίσταται δυσχεροτέρα, κατεσκευάσθησαν δὲ πρὸς ἀναβίβασιν τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ Πύργου μηχανικοὶ ἀνοκτῆς (ascenseurs) Ἐπὶ τῆς δευτέρας ὄροφῆς ἡ παρισινὴ ἡμερὶς «Φιγαρῶ» ἐγκατέστησεν ὀλόκληρον περίπτερον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἐκθέσεως τοῦ 1889 συντάσσεται, στοιχειοθετεῖται καὶ ἐκτυποῦται μικρὰ ἡμερὶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Φιγαρῶ τοῦ Πύργου Αἶφελ». Ἐπὶ τοῦ τρούλλου τοῦ Πύργου, τὸν ὅποιον περιθέει κυκλοτερῆς ἐξώστης, ὑψώθη παρμεγέθης ἠλεκτρικὸς φάρος, ἔχων φωτιστικὴν δύναμιν χιλιάδων κηρίων. Ὁ Πύργος τοῦ Αἶφελ ἔχει ὀλικὸν ὕψος 300 μέτρων, ὑποδιακρινόμενον κατ' ὄροφάς οὕτω :

1η ὄροφή :	58 μέτρα ὑπὲρ τὴν γῆν	
2α »	58 »	ἐπὶ πλέον = 116
3η »	159 »	» » = 273
Τρούλλος	18 »	» » = 291

Συγκρινόμενος ὁ Πύργος τοῦ Αἶφελ πρὸς τὸ ὑψηλότερον τῶν ἐπὶ γῆς μνημείων, τὸν ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκ γρανίτου ὀβελίσκον τοῦ Οὐασιγ-ατῶνος, ἀρμόμενον εἰς ὕψος 169 μ. 25, ὑπερβαίνει αὐτὸν κατὰ 130 μ. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς πρώτης ὄροφῆς (τὴν ὁποῖαν περιθέει ὕλοσκειπῆς στοά) εἶνε 4,200 τετραγωνικῶν μέτρων ἡ δευτέρα ὄροφή ἀποτελεῖται ἐξ ὕλοσκειπῆς αἰθούσης, ἥς ἐκάστη πλευρὰ ἔχει μῆκος 30 μέτρων ἡ τρίτη ὄροφή, μέχρι τῆς ὁποίας εἶνε ἐπιτετραμμένη ἡ εἰς τὸ κοινὸν ἄνοδος, ἀποτελεῖ ὑπόστεγον ἐξώστην, ἔχοντα καθ' ἐκάστην πλευρὰν μῆκος 10 μέτρων τὸ ἀνώτερον τοῦ Πύργου μέτρος ἀπολήγει εἰς γείσκα ἐξέχοντα κυκλοτερῶς, ὑποβαστάζοντα δὲ τὸν τρούλλον καὶ τὸν φάρον. Ὁ τρούλλος ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων ἀψίδων,

ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ φάρος· μικρὰ περιστροφικὴ κλιμακὴ φέρει εἰς τὸν φάρον τοῦτον, εἰς τὴν βῆσιν τοῦ ὀποῖου ὑπάρχει ἄλλος ἐξώστης, διαμέτρου 1,40 ἐκ., μετὰ μεταλλικοῦ φυλακείου. Ὁ ἐξώστης, εὐρισκόμενος ἀκριβῶς εἰς ὕψος 300 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεως, εἶνε προσωρισμένος εἰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις. Τὸ ὀλικὸν βῆρος τοῦ Πύργου ἀνέρχεται εἰς 6,500,000 χιλιόγραμμα, μὴ ὑπολογιζόμενου τοῦ βάρους τῶν λιθοκτίστων βάσεων, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ μνημεῖον. Ἐν ὅλῳ ἡ δαπάνη αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς 6,405,000 φράγκων, ἐξ ὧν τὸ 1,500,000 ἐχορήγησε τὸ Κράτος.

(Ἐκ τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ).

Δ. Γ. Κ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΣΤΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Ν. Ἀννίνου

(Συνέχεια ἴδε προηγουμένον φύλλον).

Πρὸ καιροῦ, πρὸ πολλοῦ καιροῦ ὁ κ. Σέβης εἶχε ζητήσῃ μίαν θέσιν ἐπιτρέπουσαν αὐτῷ νὰ προσθήσῃ πόρον τινὰ εἰς τὸ εὐτελὲς του εἰσόδημα. Ἄλλ' ἀνεζήτει τοιαύτην θέσιν εἰς τὸ λεγόμενον ἐμπόριον «τοῦ ποδίου» ἐπειδὴ ἡ κατάστασις τῆς υγιείας του δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῷ καθιστικὴν ἐπάσχολησιν.

Φαίνεται πρᾶγματι ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἀπὸ τοῦ γάμου του, ὅτε ἐπεχείρει σημαντικὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας καὶ εἶχε πρὸς τοῦτο ἵππον καὶ ἄμαξαν, ἐπάθειν ἡμέραν τινὰ σοβαρὰν ἀπὸ τῆς ἀμάξης πτώσιν. Ἡ πτώσις αὕτη, περὶ ἧς ἐλάλει εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἐχρησίμευεν ὡς δικαιολογίαν τῆς ἀκηδίας του.

Ἦτο ἀδύνατον νὰ συνομιλήσῃ τις μετὰ τὸν κ. Σέβην, χωρὶς νὰ εἴπῃ αὐτῷ ἐμπιστευτικῶς :

— Γνωρίζετε τὸ πάθημα τοῦ δούκους τοῦ Ὁρλεάν; . . .

Καὶ προσέθετε τύπτων ἐλαφρῶς τὸ ἀπεψλωμένον κρανίον του :

— Τὸ ἴδιον δυστύχημα συνέβη καὶ εἰς ἐμέ κατὰ τὴν νεότητά μου.

Ἄπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς περιφρόνου ἐκείνης πτώσεως πᾶσα ἐν τῷ γραφεῖῳ ἐργασίᾳ τὸν κατέπτεει, περιωρισθῆ δὲ μοιραίως εἰς τὸ ἐμπόριον « τοῦ ποδίου ». Οὕτως ἐχρημάτισεν ἐκ περιτροπῆς μεσίτης εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν οἴνων, τῶν βιβλίων, τῶν ὕδρων, τῶν ὠρολογίων, καὶ ἄλλων προσέτι εἰδῶν. Δυστυχῶς ἀπέκαμνε ταχέως, οὐδέποτε εὐρίσκε τὴν θέσιν του ἀρμόζουσαν πρὸς ἕνα πρῶτον ἐμπορον ἔχοντα ἴδιον ὄχημα, μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν θεωρῶν πᾶσαν ἀσχολίαν ὡς ταπεινότεραν δι' αὐτόν, ἐγήρασε καὶ κατέστη

ἀνίκανος, πραγματικῶς ἄκνηρός, κλίσειν ἔχων πρὸς τὴν ἄεργον περιπλάνησιν καὶ τὴν φλυαρίαν.

Πολλάκις ἤλεγχον τοὺς καλλιτέχνους διὰ τὰς ἀλλοκότους ὁρέξεις των, διὰ τὰς ἐμψύτους ἰδιότητάς των, διὰ τὴν φρίκην ἣν αἰσθάνονται πρὸς τὸ κοινὸν καὶ σύνθεσις καὶ ἐξ ἧς ἐκτρέπονται εἰς ὕδὸν ἀντίθετον ἄλλὰ τίς διηγῆσεται πᾶσας τὰς γελοίας φαντασιοκοπίας, πᾶσας τὰς ἀνοήτους ἰδιοτροπίας δι' ὧν ὁ ἄεργος ἀστός ἐπιχειρεῖ νὰ πληρώσῃ τὸ κενὸν τοῦ βίου του; Ὁ κ. Σέβης εἶχεν ἐπιβάλλει νόμους ὡς καὶ εἰς τὰς ἐκδρομάς του καὶ τοὺς περιπάτους του. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα, καθ' ὃ κατεσκευάζετο ἡ λεωφόρος Σεβαστουπόλεως, μετέβαινεν ἐκεῖ δις τῆς ἡμέρας διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἡ ἐργασία προὔχωρει. —

Οὐδεὶς ἐγίνωσκε κάλλιον αὐτοῦ τὰ φημιζόμενα ἐμπορικὰ καταστήματα, τὰ γνωστὰ διὰ τινὰ ἰδιαιτέρα τοῦ ἐμπορίου εἶδη· συχνάκις δὲ ἡ κυρία Σέβης δυσχεροστουμένη νὰ βλέπῃ τὴν ἠλίθιον κεφαλὴν τοῦ συζύγου τῆς προσκεκολλημένην εἰς τὰς ὕλους τῶν παραθύρων, ἐνῶ αὐτὴ ἐπιδιώρθου δραστηρίως τὰ οικιακὰ ἀσπρόρουχα, ἀπηλλάσσεται πέμπουσα αὐτὸν ἐξω καὶ λέγουσα :

— Σεύρεις . . . ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν ἄκραν τῆς ὁδοῦ τάδε, ὅπου πωλοῦν ὠραία τσουρέκια, . . . πήγαινε νὰ φέρῃς κανένα νὰ τὸ φάγωμεν ὕστερα ἀπὸ τὸ γεῦμα.

Καὶ ὁ σύζυγος μετέβαινε, περιπλανᾶτο μετὰ τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῶν βουλεβάρτων, ἀνέμενε τὸ λεωφορεῖον, διήρχετο τὸ ἡμισυ τῆς ἡμέρας διὰ ν' ἀγοράσῃ δύο τσουρέκια τῶν 15 λεπτῶν, τὰ ὅποια ἐκόμιζε θριαμβευτικῶς εἰς τὸν οἶκον ἀπομάσσων τὸ μέτωπον.

Ὁ κύριος Σέβης ἠγάπα πολὺ τὸ θέρος, τὰς μεγάλας περὶ ἐκδρομάς διὰ μέσου τῆς κόψεως τοῦ Κλαμάρ ἢ τῆς Ρομαίμβίλης, τὸν θόρυβον τῶν ἑορτῶν, τὰς συναθροίσεις τοῦ πλήθους. Ἦτο ἐξ ἐκείνων οἵτινες μεταβαίνουν μίαν ὀλόκληρον ἑβδομάδα πρὸ τῆς 15 Αὐγούστου διὰ νὰ ἴδωσι τὰς προετοιμασίας τῆς φωταψίας, τοὺς φανούς, τὰ ἱκρία. Ἦ οὗτος τοῦλάχιτον δὲν ἐβλεπεν ἐνώπιόν τῆς τῶν αἰώνιον ἐκείνων μεψίμοιρον περιφερόμενον ἐπὶ ὀλοκήρους ἡμέρας πέρυς τῆς ἔδρας τῆς μετὰ σχεδία γιγαντικῶν ἐπιχειρήσεων μετὰ συνδυασμοῦς ἐκ τῶν προτέρων ἀποτυγχάνοντα, μετ' ἀναπολήσεως τοῦ παρελθόντος, μετ' ἡμῶν τοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κερδήσῃ χρήματα.

Οὐδ' αὐτὴ ἡ ταλαίπωρος ἐκέρδιζεν ἄλλ' ἠξέυρε τόσοσιν καλὰ νὰ ἐξοικονομῆ, τόσοσιν καλὰ ἀνεπλήρου τὰ πάντα ἡ θυμασία φειδώ τῆς, ὥστε οὐδέποτε ἡ πενία, καὶ περ συνορεύουσα μετὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν στενοχωρίαν, δὲν εἶχε κατορθώσῃ νὰ εἰσελθῆ εἰς τὰ τρία ἐκεῖνα δωμάτια, τὰ πάντοτε καθάρια, νὰ καταστρέψῃ τὰ

ἐπιμελῶς ἐπιδιωρθωμένα ἱμάτια καὶ τὰ ὑπὸ τὸ κάλυμμα των κεκρυμμένα παλαιὰ ἐπιπλά.

Ἀντικρὺ τῆς θύρας τῆς κατοικίας τῆς οἰκογενείας Σέβη, ἥς τινος τὸ χαλκοῦν στρόφαλον ἤστραπτεν ἐστιβωμένον εἰς τὸν διάδρομον, ἔκειντο δύο ἄλλαι μικρότεραι.

Ἐπὶ τῆς πρώτης ἐν ἐπισκεπτῆριον προσηλωμένον διὰ τεσσάρων καρφίων κατὰ τὴν ἔξιν τῶν ἐξασκούντων βιομήχανον ἐπάγγελμα καλλιτεχνῶν ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν: *Ρισλερ ἰχθυογράφος ἐργοστασίου.* Ἐπὶ τῆς ἄλλης ὑπῆρχε μικρὰ πλάξ ἐκ δέρματος μετὰ τῆς ἐξῆς ἐπιγραφῆς διὰ χρυσῶν γραμμῶν γεγραμμένης.

ΚΥΡΙΑ ΔΕΛΟΜΠΕΛ

ΠΤΗΝΑ ΚΑΙ ΕΝΤΟΜΑ ΔΙΑ ΣΤΟΛΙΣΜΟΝ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

Ἡ θύρα τῆς κατοικίας τῶν Δελομπέλ ἦτο συχνάκις ἀνοικτὴ, διεφαίνετο δὲ δι' αὐτῆς εὐρύχωρον πλακόστρωτον, δωμάτιον ἔνθα δύο γυναῖκες, μήτηρ καὶ κόρη, σχεδὸν παιδίον, ἀμρότεραι ὡχαρὶ καὶ κατάκοποι εἰργάζοντο περὶ τὴν κατασκευὴν ἑνὸς τῶν πολυπληθῶν ἀλλοκότων εἰδῶν τῆς παραγωγῆς τοῦ παρισίου ἐμπορίου.

Ἦτο τότε συρμὸς νὰ κοσμῶνται οἱ γυναῖκες οἱ πῖλοι καὶ αἱ ἐσθῆτες τοῦ χοροῦ διὰ τῶν χαριέντων ζωοφίων τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς τῶν ἔχοντων τὰ χρώματα καὶ τὴν λάμψιν τῶν τιμαλφῶν λίθων. Αἱ κυρία Δελομπέλ εἶχον αὐτὴν τὴν εἰδικότητα.

Ἐμπορικὸς οἶκος χονδρικῶς ἐνεργῶν τὸ ἐμπόριον τοῦτο, πρὸς ὃν ἀπευθείας ἐπέμποντο ἐξ Ἀντιλλῶν αἱ ἀποστολαί, ἀπέστελλεν εἰς αὐτὰς χωρὶς νὰ τ' ἀνοίξῃ ἐπιμήκη ἐλαφρὰ κιβώτια, ἐξ ἧν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ σκεπάσματος ἀνεδίδοτο ὄσμη ἀήθης μετὰ κόνεως ἀρσενικοῦ καὶ ἐν οἷς ἐστιβῶν τὰ ἐντόμα ἐστοιχασμένα ἤδη καὶ περασμένα εἰς βελόνας καὶ τὰ πτηνὰ συντεθλιμμένα, μὲ τὰς πτέρυγας συγκρατούμενας διὰ καινίας λεπτοῦ χάρτου. Ἔπρεπε πάντα ταῦτα νὰ ὑποστῶσι τὴν δέουσιν ἐπεξεργασίαν, νὰ τοποθετηθῶσι, νὰ συναρμολογηθῇ ἡ τρέμουσα σειρὰ τῶν ἐντόμων διὰ λεπτοῦ ἐξ ὀρειχάλκου σύρματος, ν' ἀνασηκωθῶσι τεχνιέντως τὰ περὰ τοῦ κολιβρίου, νὰ στιλβῶθῶσι, ὅπως ἀρμοστῇ διὰ μεταξίνου νήματος ὁ συντριβεῖς κοράλινος πούς κανενὸς ἐξ αὐτῶν, νὰ ἀντικατασταθῶσιν οἱ νεκροὶ ὀφθαλμοὶ διὰ στιλπνῶν μαργαριτῶν, ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἐντομον ἢ τὸ πτηνὸν ἅπαν τὸ ἦθος καὶ ἡ χάρις τῆς ζωῆς.

Ἡ μήτηρ παρεσκευάζε τὸ ἔργον ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς θυγατρὸς τῆς· διότι ἡ Ποθητὴ καὶ περ νεωτέρα εἶχε φιλοκαλίαν ἐξαιρετον, ἰκανότητα θαυμαστὴν περὶ τὸ ἐφευρίσκειν, οὐδεὶς δὲ ἠδύνατο νὰ τὴν ὑπερβῇ ὡς πρὸς τὴν ἐντεχνον τοποθέτησιν τῶν δύο μαργαριτῶν εἰς τὴν θέσιν τῶν δύο ὀφθαλμῶν ἐπὶ τῆς μικρᾶς

κεφαλῆς τῶν πτηνῶν καὶ εἰς τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξιν τῶν νεοαρκωμένων πτερυγῶν των.

Χωρὶς ἀπομεινάσα ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἔνεκα δυστυχῆματος, ποσῶς ὅμως μὴ παραβλάψαντος τὴν χάριν τοῦ λεπτοῦ καὶ κανονικοῦ προσώπου τῆς ἡ Ποθητὴ Δελομπέλ ὤφειλεν εἰς τὴν καταναγκαστικὴν σχεδὸν ἀκίνησιάν τῆς, εἰς τὴν περὶ τὸ ἐξερχεσθαι διαρκῆ ὀκνηρίαν τῆς τὸ ἀριστοκρατικὸν τρόπον τινὰ χρώμα τῆς μορφῆς τῆς καὶ τὴν λευκότητα τῶν χειρῶν τῆς. Φιλαρέσκως πάντοτε κτενισμένη διήρχετο ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν καθήμενη ἐπὶ εὐρείας ἔδρας παρὰ τὴν τραπέζαν κεκαλυμμένην πάντοτε ὑπὸ χαλκογραφικῶν εἰκόνων τοῦ συρμοῦ, ὑπὸ πτηνῶν παντοίων χρωμάτων, ἀνευρίσκουσα ἐν τῇ ιδιορρυθμῇ καὶ φιλοτύρῳ κομψότητι τοῦ ἐπαγγέλματός τῆς τὴν λήθην τῆς δυστυχίας τῆς καὶ οἰονεὶ ἰκανοποίησιν διὰ τὴν ὑστερημένην ζωὴν τῆς.

Ἐσυλλογίζετο ὅτι ὄλαι ἐκεῖναι αἱ μικραὶ πτέρυγες ἐμελλον νὰ πετάξωσιν ἀπὸ τῆς ἀκινήτου τραπέζης τῆς καὶ νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἀληθῆ ταξείδιον ἀνά τὸν παρισίον κόσμον, ἀπαστράπτουσαι εἰς τὰς ἐσοτὰς ὑπὸ τὴν λάμψιν τῶν φώτων μόνον ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐτοποθετεῖται ἐντόμα καὶ τὰ πτηνὰ ἠδύνατό τις νὰ μαντεύσῃ τὴν τροπὴν τῶν λογισμῶν τῆς. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀποθαρρύνσεως, τῆς θλίψεως, τὰ ὅξεα ραυφή ἐτείνοντο πρὸς τὰ ἐμπρὸς, αἱ πτέρυγες ἐτανύοντο καθ' ἅπασαν αὐτῶν τὴν ἔκτασιν, ὡς νὰ ἦσαν ἐτοιμαὶ εἰς πτήσιν γοργήν, ἀπομακρυνόμεναι τῶν πέμπτων πατωμάτων, τῶν σιδηρῶν θερμαστῶν, τῶν στερήσεων, τῆς πείνης. Ἄλλοτε ἀπεναντίας, ὅτε ἦτο εὐχαριστήμενη, τὰ ζῴφια τῆς εἶχον ἐκφοραὶν χαρμῶσιν ὅπως ζωῆς τὴν φαιδρὰν καὶ φιλομειδῆ ὄψιν τῶν κομψῶν φιλοτεχνημάτων τοῦ συρμοῦ.

Ἄλλ' εἶτε εὐθυμὸς ἦτο εἶτε τεθλιμμένη εἰργάζετο πάντοτε μὲ τὴν αὐτὴν ζέσιν. Ἀπὸ τοῦ ὄρθρου μέχρι νυκτὸς προκεχωρηκυίας ἡ τραπέζα τῆς ἦτο κατάφορος ἐξ ἐργασίας. Ὅτε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐξέλειπε καὶ ὁ κώδων τῶν ἐργοστασίων ἀντήχει εἰς τὰς πέριξ αὐλὰς, ἡ κυρία Δελομπέλ ἀνῆπτε τὴν λυχνίαν καὶ μετὰ δειπνον πλέον ἢ λιτόν, ἀνελάμβανον πάλιν τὴν ἐργασίαν.

Αἱ ἀκίχμοι αὐτῆς γυναῖκες εἶχον ἓνα σκοπόν, μίαν ἰδέαν σταθεράν, χάριν τῆς ὁποίας οὐδὲ καν ἤσθάνοντο τὸ βάρος τῶν καταναγκαστικῶν ἀγρυπνιῶν, ἦτο δὲ αὐτὴ ἡ δραματικὴ δόξα τοῦ ἐξόχου Δελομπέλ.

Ἀφ' οὗτο ἐγκατέλιπε τὰ θέατρα τῶν ἐπαρχιῶν καὶ μετέβη εἰς Παρισίους ὅπως ἐξασκῆσθαι τὸ ἔργον τοῦ, ὁ Δελομπέλ ἀνέμενε ὅπως νοήμων τις θεατρῶνης, ἐκ τῶν ἰδεωδῶν ἐκείνων καὶ εὐεργετικῶν οἷτινες ἀνακαλύπτουσι τοὺς μεγαλυφύεις καλλιτέχνους, προσέβη εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τοῦ

προσφέρει τὸ κατ'ἀλλήλον διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ μέρος. Ἠδύνατο ἴσως ἐν τῇ ἀρχῇ ἰδίως νὰ εὐρῆ μετρίαν τινὰ θέσιν ἐν θεάτρῳ τρίτης τάξεως, πλὴν ὁ Δελομπέλ δὲν ἠθέλε νὰ ἐξευτελισθῇ.

Προὔτιμα ν' ἀνχιμένη, νὰ παλαιῆ, ὡς ἔλεγεν!.. Ἴδοὺ δὲ τίνι τρόπῳ ἐνόει τὴν πάλιν:

Τὴν πρώτῃν ἐντὸς τοῦ θαλάμου τοῦ, ἐνίστε μάλιστα κατακείμενος ἀκόμη εἰς τὴν κλίνην τοῦ, ἐμελέτα ἀπαγγέλλων τὰ μέρη τοῦ παλαίου τοῦ δραματολογίου· αἱ κυρία Δελομπέλ ἐφοικίαν ἀκούουσαι ὅπισθεν τοῦ μεσοτοιχοῦ ἐμφαντικῶς περικοπῆς ἐκ τοῦ *Αἰτωρῶν* ἢ τοῦ *Ἰατροῦ τῶν Παιδῶν* ἀπαγγελομένας ὑπὸ φωνῆς στομφοῦδους, ἀναμιγνυομένας μὲ τοὺς μυρίους θορύβους τοὺς ἐξερχομένους ἀπὸ τῆς ἀπεράντου παρισινής κυψέλης. Μετὰ τὸ πρόγευμα ἐξήρχετο χάριν τοῦ περιπάτου τοῦ, περιερχόμενος μικροῖς βήμασι τὸ μεταξὺ τοῦ Σατωδῶ καὶ τῆς Μαγαδληνῆς διάστημα, μὲ τὴν ὀδοντογλυφίδα εἰς τὴν ἄκρην τοῦ στόματος, μὲ τὸν πῖλον ὀπωςοῦν ἐπικλινῆ ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, πάντοτε φέρων χειρόκτια καὶ ἐνδυμασίαν νεοστιλιβῆ καὶ ἐπιμελῶς διὰ τῆς ψήκτρας καθαρισμένην

Τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἐνδυμασίας εἶχε δι' αὐτὸν μεγάλην σπουδασιότητα. Ἐπ' αὐτοῦ ἐστήριζε τὰς μεγαλειτέρας τοῦ πιθανότητος περὶ τῆς ἐπιτυχίας· ἦτο τὸ δέλεαρ διὰ τὸν θεατρῶνην—τὸν περίφημον ἐκεῖνον νοήμονα θεατρῶνην— εἰς ὃν οὐδέποτε θὰ ἐπῆρχετο ἡ ἰδέα νὰ στρατολογήσῃ ἄνδρα ῥυπαρὰ φέροντα καὶ ἐμβαλλωμένα ἱμάτια.

Διὸ αἱ κυρία Δελομπέλ ἐπιμελῶς ἐφρόντιζον νὰ μὴ τοῦ λείπη τίποτε. Εὐνόητον δὲ εἶνε ὀπόση ἐργασία περὶ τὰ ἐντόμα καὶ τὰ πτηνὰ ἀπαιτεῖτο διὰ νὰ ὑπάρχωσιν τὰ μέσα πρὸς ἐνδυμασίαν τοῦ μεγαλωσώμου αὐτοῦ κυρίου! Ἄλλ' ὁ ἠθοποιὸς εὕρισκε τὸ τοιοῦτο φυσικώτατον.

Κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ, αἱ προσπάθειαι, αἱ στερήσεις τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ δὲν ἐγίνοντο χάριν αὐτοῦ ἀτομικῶς, ἀλλὰ χάριν τῆς κρυφίας ἐκείνης καὶ ἀγνώστου καλλιτεχνικῆς εὐφυίας, ἥς ἐθεώρει τὸν ἑαυτὸν τοῦ τρόπου τινὰ ὡς θεματοφύλακα.

Μεταξὺ τῆς οἰκογενείας Σέβη καὶ τῆς οἰκογενείας Δελομπέλ ὑπῆρχε ποιά τις ἀναλογία ὡς πρὸς τὴν θέσιν μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἡ τῶν Δελομπέλ ἦτο ὀλιγώτερον θλιβερά. Ἡ οἰκογένεια τῶν Σέβη ἠσθάνετο τὸν βίον αὐτῶν τὸν ἐρεθιδόμενον εἰς τὸ μικρὸν τῆς ἐισόδημα, πάγιον, ἄνευ ὀρίζοιτος, πάντοτε δημοίμορφον, ἐνῶ εἰς τὴν τοῦ ἠθοποιοῦ ἡ ἐλπίς καὶ ἡ πλάνη ἀνείλισσον πανταχοῦ λαμπρὰς ἀπόψεις.

Ἡ μὲν οἰκογένεια Σέβη κατῳκεῖ οὕτως εἰπεῖν εἰς ὀδὸν ἀδιέξοδον ἡ οἰκογένεια Δελομπέλ κατῳκεῖ εἰς ὀδὸν ῥυπαρὰν, σκοτεινὴν, ἄνευ φωτός

καὶ ἀέρος, ἀλλ' ὅπου προσεχῶς ἐμελλε νὰ ρυμοτομηθῇ εὐρεία λεωφόρος. Παρεκτός τούτου, ἡ μὲν κυρία Σέβη δὲν ἐπίστευε πλέον εἰς τὸν σύζυγον τῆς, ἐνῶ δυνάμει μόνῃς τῆς μίας ἐκείνης μαγικῆς λέξεως «ἡ τέχνη!» ἡ γείτων τῆς οὐδέποτε ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ ἰδικοῦ τῆς συζύγου.

Καὶ ἐν τοσοῦτῳ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἤδη ὁ κύριος Δελομπέλ συνέπιπεν ἐπὶ ματαίῳ ἐν ποτήριον βερμουτίου μετὰ τῶν θεατρικῶν πρακτόρων, ἐν ποτήριον ἀψίνθου μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐν ταῖς παραστάσεσιν ἐγκαθῆτων, ἐν ποτήριον μπίττερ πικρὸν μετὰ τῶν κωμειδουλιογράφων καὶ δραματορῶν. Οὐδέποτε προσελαμβάνετο. Εἰς τρόπον ὅστε χωρὶς οὐδ' ἅπαξ καν νὰ παραστήσῃ ἀπὸ σκηνῆς ὁ δυστυχὴς εἶχε μεταπέσει βαθμηδὸν ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ νεοσοῦ ἐραστοῦ, εἰς τὰ τοῦ πρεσβυτέρου πρωταγωνιστοῦ καὶ κατόπιν εἰς τὰ μέρη τοῦ γηραίου πατρός καὶ τελευταῖον εἰς τὰ μηδαμινὰ...

Καὶ ὅμως ἐπέμενον!

Ἐπανειλημμένως προσεφέρθη αὐτῷ μέσον βιοποριστικόν, καὶ προετάρη αὐτῷ νὰ τοποθετηθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἰδιοκτητοῦ εἰς τινα λέσχην ἢ καφενεῖον καὶ ὡς ἐπόπτης εἰς τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα τῶν *Φάρων* τῆς *Βαστίλλης* καὶ τοῦ *Κολοσσαῦ* τῆς *Ρόδου*. Ἦρκει πρὸς τοῦτο νὰ ἔχη μόνον καλὴν συμπεριφορὰν, καὶ φαντασθῆτε ἂν ὁ Δελομπέλ δὲν εἶχε τοιαύτην!.. Οὐχ ἦττον εἰς πάσας τὰς γενομένας αὐτῷ τοιαύτας προτάσεις, ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀντέταξεν ἠρωϊκῆν ἄρνησιν.

— Δὲν ἔχω δικαίωμα ν' ἀπαρνηθῶ τὸ θέατρον!.. ἔλεγεν.

Ἡ φράσις αὕτη λεγομένη παρὰ τοῦ ταλαιπώρου αὐτοῦ ἠθοποιοῦ, ὅστις πρὸ ἐτῶν δὲν εἶχε καν πατήσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἦτο ὑπερβαλλόντως κωμική. Ἄλλ' ἡ ὄρεξις τοῦ γέλωτος παρήρχετο ὅταν ἐβλεπέ τις τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ ἀναπνεύουσας νυχθημερὸν κόριν ἀρσενικοῦ καὶ τὰς ἦκουεν ἐπαναλαμβανούσας ἐντόνως, ἐνῶ ἐθράυοντο αἱ βελόνας των ἐπὶ τοῦ ὀρειχάλκινου σύρματος τῶν ἐντόμων:

— Ὅχι, ὄχι! ὁ κύριος Δελομπέλ δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαρνηθῇ τὸ θέατρον.

Ἦτο εὐτυχὴς ἀνθρώπος ὅστις διὰ τῶν προσχόντων καὶ πάντοτε συγκαταβατικῶς μειδιῶντων ὀμμάτων τοῦ, διὰ τῆς ἐξεως αὐτοῦ τοῦ νὰ βασιλεύῃ εἰς τὰ δράμακα εἶχε δημιουργήσῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς τὴν ἐξαιρετικὴν θέσιν βασιλείως παιδικῶς κολακευομένου καὶ θαυμαζομένου. Ὅτε ἐξήρχετο ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ, οἱ καταστηματαρχαὶ τῆς ὁδοῦ *Φράν* — Μπουρζοῶ μὲ τὴν ἰδιαιτέραν ἐκείνην προτίμησιν, ἣν αἰσθάνονται οἱ Παρισίνοι πρὸς παν ὅτι ἔχει σχέση μὲ τὸ θέατρον, τὸν ἐχαίρειζον εὐσεβάστως. Ἦτο πάντοτε τῶσον εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος!.. καὶ ἄφ'

ετέρου τόσον ἀγαθός, τόσον εὐπροσέγγυος!... Καί νά συλλογίζηται τις ὅτι τήν ἐσπέραν ἐκάστου Σαββάτου, αὐτός, ὁ Ρουῦ—Βλάς, ὁ Ἄντωνύ, ὁ Ραφαήλ τῶν *Μαρμαρινῶν Κορῶν*, ὁ Ἀνδρέας τῶν *Πειρατῶν τῆς Σαβάρης* μετέβαινε φέρων ὑπό μάλης χάρτινον κιβώτιον μονιστρίκας, κομίζων τήν ἐργασίαν τῶν γυναικῶν τοῦ οἴκου του εἰς ἐμπορικόν κατάστημα τεχνητῶν ἀνθίων ἐν τῇ ὁδῷ Ἁγίου Διονυσίου!...

Καί μεθ' ὅλα ταῦτα καί κατὰ τήν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης ἐργασίας ὁ διαβολάνθρωπος αὐτός εἶχε τόσην εὐγένειαν ἤθους, τόσην ἐμφοτον ἀξιοπρέπειαν, ὥστε ἡ νεανίς ἡ ἐντεταλμένη τήν ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Δελομπέλ, σφόδρα ἐστενωχωρεῖτο προκειμένου νά ἐγχειρήσῃ εἰς ἀνδρα τόσον ἀξιοσέβαστον τὸ φιλοπόνως κερδηθέν δι' ἐβδομαδικαίας ἐργασίας μικρὸν ποσόν.

(Ἐπεταί συνέχεια)

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἄφου δὲ ἀνεπαύθημεν καί πάλιν παρὰ τὴν πλάτανον καὶ ἐδρoσίσθημεν εἰς τὰ κατὰψυχα ὕδατα τῆς κρήνης, ἀπεχαιρετήσαμεν τὴν οἰογένειαν τοῦ ξενίζοντος, φιλοδωρήσαντες τὸ θυγάτριον αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον. Ἀπεφασίσαμεν νά ἐπιστρέψωμεν περὶ διὰ τὸ κατωφερές καί κρημνώδες τῶν ἀτραπῶν, ἀλλὰ πρὶν ἀπέλωμεν ἐπεσκίφημεν τὴν νεόδμητον δημοτικὴν σχολήν, ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου καὶ πρὸ τοῦ χωρίου κειμένην. Μεγάλῃ αἰθουσα καὶ δύο μικρὰ χωρίσματα εἰς τὸ ἅκρον, διὰ κατοικίαν τοῦ διδασκάλου, ἀπαρτίζουσαν τὴν οἰκοδομήν, ὑπὲρ ἧς ἔδαπανήθησαν τρισεπίσκα μόνον δραχμαὶ ὑπὸ τῆς κοινότητος καταβληθεῖσαι, ἐνῶ ἀλλοχῶ διὰ τοιαύτην οἰκοδομήν θά ἔδαπανῶντο διπλάσια καὶ πλέον. Καί τοῦτο διότι τὰ πάντα εἰς τὰ ὄρεινὰ ἐκείνη μέρη εἶναι εὐωνα μάλιστα δὲ τὰ ἡμερομίσθια καὶ τὸ ὑλικὸν πρὸς οἰκοδομήν εἶδομεν οἰκίσκον διώροφον ἀρκούντως εὐρύχωρον, ὑπὲρ οὗ ἔδαπανήθησαν διακόσια πεντήκοντα καὶ μόνον δραχμαί.

Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ σχολεῖον ἀκόμη δὲν ἦτο τελειωμένον, αἱ παραδόσεις γίνονται ὑπὸ τὸν νάρθηκα τοῦ ἀντικρῦ κειμένου ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἄντωνίου. Ὁ νεαρός δημοδιδάσκαλος ἐκτελεῖ τὸ καθήκον του εὐσυνειδήτως, καίτοι στερούμενος ὅλων τῶν πρὸς διδασκαλίαν ἀπαιτουμένων· ἀλλὰ δὲν τολμῶ νά ἐπικρίνω τοὺς Νεβολιανούς, ἀφῶ ἄλλοι ἀσυγκρίτως εὐπορώτεροι δῆμοι τοῦ κράτους κλείουν τὰ παιδιὰ μέσα εἰς σκοτεινὰς καὶ δυσώδεις τρώγλας, κατασκευάζουσι δὲ διὰ τοὺς κακούργους ὑπὸ τὴν ἐπιτροπέαν εὐαίσθητων κυριῶν καὶ κυριῶν καθάρια καὶ εὐάερα σωφρονιστήρια· ἐξ οὗ ἀγόμειθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία θὰ ἐλάμβανε καὶ ὑπὲρ τῶν παιδῶν κηποῖαν πρόνοιαν εἴαν ἐβεβαίουτο ὅτι θὰ γίνωσιν ἀφείκτως καὶ αὐτὰ προεούσης τῆς ἡλικίας κακούργοι.

Ἐδύεν ἡδὴ ὁ ἡλίος ὅτε ἤρχισαμεν τὴν κατάβασις ὀλισθαίνοντες, προσκόπτοντες καὶ κινδυνεύοντες νά κατακρημνισθῶμεν. Καὶ ὁμως ἔπρεπε νά ρίψω ἐν βλέμμα καὶ εἰς τὴν διακελυμένην μονὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τὴν οὐ μακρὰν τοῦ χωρίου κειμένην καὶ σχεδὸν ἐτοιμόροπον εὐτυχῶς δὲ ἀνεκάλυψα ἐπὶ μνηαῖον (ἐκδοθέντος τῷ 1062 καὶ ἐπιμελῶς διορθωθέντος παρὰ Ματθαίου Ἱερομονάχου Γκαλιαννοῦ τοῦ Κυπρίου, Ἐνετίησι παρὰ Δομινίκῳ τῷ Ἡεπολωνίῳ τύποις τοῦ Βεργῆ) τὴν ἐξῆς σημείωσιν:

(Π') «1743 ἐν μηνὶ Ἀπριλίου 9 ἔρξε ὁ θεὸς ὁ μεγαλοδύναμος στάκτη ὅσάν κωκηνόχωμα. Καὶ ἐφένονταν τὰ χηόνια στὰ βουνα κωκυνα ὁσάν αἴμα.

ἐκόνον τον καιρον ἤλθαν Γκεκηδες εδῶ εἰς την ἁγια»

Ἡ σημείωσις αὕτη ἔχει τὴν ἀξίαν ὅτι ἐπιβεβαιεῖ τὸ ὑπὸ τῆς (Γ') ἐπιγραφῆς ἀναγραφόμενον φαινόμενον, ἡ δὲ ὡς πρὸς τὸ ἔτος ἀσυμφωνία ἀποδοτέα εἰς σφάλμα ἐκ παραδρομῆς.

Ἐξελθόντες τῶν ἐρειπίων ἐκείνων ἠκολουθήσαμεν τὴν κοπιώδη κατάβασις, περὶ δὲ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ καὶ ἄνωθεν τῆς Ἀγυίας ἐρριψα ἐν τελευταῖον ἀποχαιρετισμοῦ βλέμμα εἰς τὴν θέσιν ἐνθα ἔπεσε μαχόμενος ὁ νεαρός Οἰκονομίδης ἐν ἔτει 1878. Οἱ Θεσσαλοὶ ἠλευθερώθησαν, καὶ ὁμως δὲν ἐσκέφθησαν μέχρι τοῦδε ν' ἀνεγείρωσιν ἔστω καὶ ἀπλοῦν μνημεῖον εἰς μνήμην τῶν ἡρωϊκῶν νέων οἵτινες καταλιπόντες ἐλεύθερον καὶ ἄνετον βίον, ἤλθον καὶ ἔχυσαν τὸ εὐγενὲς αὐτῶν αἷμα ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας. Εὐχομαι αἱ ὀλίγα αὐτὰ λέξεις νά διεγείρωσι τὴν φιλοτιμίαν τῶν κατοίκων, ὥστε δι' ἐράνων νά συντελέσωσιν ἐκεῖνος, ὅπου ἠμέλησαν μέχρι τοῦδε νά πράξωσι.

Ἡ Ἀγυιά ἐπὶ λόφου κτισμένη περιέχει δύο περίπου χιλιάδας κατοίκων καὶ τηλεγραφεῖον μετὰ ταχυδρομείου· αἱ πλεῖστα τῶν οἰκιῶν εἶναι πενιχραὶ, αἱ ὁδοὶ χαλιόστρωτοι (καλτεπί) σκολιαὶ καὶ δύσβατοι, ἀλλὰ παντοῦ βλέπεισι κρήνας καὶ ἀφρονίαν ὀνόματων, οἱ δὲ κάτοικοι εἶναι ἡμιληπτικοὶ καὶ ὀζύνοες· κατὰ πληροφορίαν δὲ ἐνός ἐκ τῶν τριῶν ἰατρῶν τῆς κωμοπόλεως, προσβάλλονται συνεχῶς ὑπὸ πυρετῶν καὶ μάλιστα ὁσάκις τὰ ὕδατα τῆς οὗ μακρὰν κειμένης λίμνης Βοιθηίδος (τουριστὶ Κάρλα) ἐλαττοῦνται, ἢ καὶ ὁσάκις ποιοῦσι κατὰχρησιν τῶν ἐν τῇ λίμνῃ ταύτῃ ἀγρευομένων λιπωδεστάτων ἰχθύων, τῶν καλουμένων σαζάν.

Παρὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς κωμοπόλεως πρὸς τὰ

ἀριστερὰ κεῖται ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Ἄντωνίου καὶ ἐν αὐτῇ φερόνουμες ναός, ἔχων τὴν θαυματουργὸν δύναμιν νά θεραπεύῃ τοὺς φρενοβλαβεῖς, ἀν μίαν μόνην νύκτα κοιμηθῶσιν ἐντὸς αὐτοῦ. Πέριξ δὲ τῆς μονῆς ὑπάρχουσι πολλὰ παραπήγματα κατὰ στοίχους παραλλήλους, τὰ ὁποῖα ἐκμισθώνει ἡ μονὴ ἀντὶ εὐτελοῦς τιμήματος εἰς τοὺς πωλητὰς, οἵτινες κατὰ Σάββατον προσέρχονται ἐκεῖ ἐκ τῶν παρακειμένων χωρίων, κομίζοντες τὰ προϊόντα τῆς τέχνης ἢ τοῦ ἐμπορίου των. Ἐκεῖ εὐρίσκεις παντοία εἶδη ὑφανμάτων ἐγχαρῶν καὶ ἑλβετικῶν, σιδηρικῶν, ὑποδημάτων (παπούτσια) μεταξύ τῶν ὁποίων διακρίνονται τὰ γυναικεῖα, μὲ τὰς μεταλλίνας πόρπας καὶ τὰς μικρὰς ἐπ' αὐτῶν χρωματιστὰς κοκάρδας, καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἐδωδῶν.

Ἐφθασεν ἐν τούτοις καὶ ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως, ὅπου δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον πράγμα, διότι πρέπει πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἢ καὶ δύο νά τηλεγραφῆσῃ εἰς φίλον τινὰ ἐν Λαρίσῃ διὰ νά ἐκμισθῶσῃ καὶ στειλῇ ἄμαξαν. Καὶ ἐφθασε λοιπὸν ἡ μνηχανὴ αὕτη, ἣτις κατ' εὐφημισμὸν μὲν ἐκαλεῖτο ἄμαξα καὶ Victoria μάλιστα, ἀλλὰ πράγματι ἦτο βρακονιστικὸν ἐργαλεῖον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξήλθον ἐν Λαρίσῃ μώλωπας φέρων κατ' ὅλον τὸ σῶμα. Μετὰ δίωρον δ' ἀναψυχῆν ἔλαβον τὴν εἰς Βῶλον σιδηροδρομικὴν γραμμὴν καὶ τῇ ἐπαύριον ἀπὸ πρώϊας ἐπέβην τοῦ εἰς Πειραιᾶ ἐκπλέοντος ἀτμοπλοίου.

Ἐκ τῆς δωδεκαήμερου ἐν Θεσσαλίᾳ διατριβῆς μου ἀπεκόμισα εὐαρέστους ἀναμνήσεις, ἡ δὲ μεγαλητέρα πασῶν εἶναι ὅτι εἶδον ἐλεύθερον λαὸν ὁλόκληρον, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἐστέναζεν ὑπὸ τὸν ἀπεχθίστατον δουρικὸν ζυγὸν τῶν Ὁσμυλίδων. Ἐχει βεβαίως καὶ ὁ λαὸς οὗτος ἐλαττώματα, εἶναι φιλόποπτος, ἀνελευκρινῆς, ὅχι λίαν φιλόξενος, ὡς ἰδίως ἀπεδείχθη κατὰ τὴν πρώτην ἐλευσίαν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ· ἀλλὰ ταῦτα εἶναι ἀποτελέσματα τῆς μακρᾶς δουλείας, καὶ δὲν εἶναι εὐκόλον ν' ἀπομάχῃ ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἐξ ἀπκλῶν ὀνύχων καὶ ἐκ παραδόσεως ἐδιδάχθη· ἀλλ' ἐξ ἄλλου μέρους εἶναι φιλόπονος, οἰκονόμος, καλὸς οἰογενειάρχης καὶ προσδευτικός.

Οἱ πλεῖστοι τῶν Ὁθωμανῶν ἂν καὶ ἀπελυθόντες τῆς Θεσσαλίας, διατηροῦσιν ὁμως τὰ ἐκεῖ κτήματά των, καὶ τοῦτο διότι δὲν εὐρίσκουσι νά τὰ πωλήσωσιν εἰς τὰς ὑψωμένες ἐκεῖνας τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας προσηθῆκαντες ἐπώλησαν τινὲς τῶν ὁμοειθῶν των κατὰ τοὺς πρώτους τῆς προσκοπήσεως μῆνας. Ὁ κ. Εὐθ. Βατζίκης εἰς ὃν ἐξέφραζον τὴν ἀπορίαν, δικτὶ ἐβιάσθη καὶ ἠγόρασε κτήματα ὑπερτιμημένα, ὡς ἔλεγεν, ἀφῶ ὡς ἐγγύριος ἐγίνωσκε καλῶς τὴν πραγματικὴν τῶν ἀξίαν, μοὶ ἀπεκρίθη — Διότι ἐδιψοῦσαμεν ἀπὸ κτήματα, διότι οἱ Τούρκοι δὲν μὰς ἄφηναν

ποτὲ ν' ἀγοράσωμεν καὶ ἡμεῖς γαίας. Πολλῶς ἐτυχὲ νά δανείσω χρήματα εἰς ὀθωμανούς, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον ν' ἀποτίσωσι τὴν ὀφειλὴν των, ὥστε ἐπλησίαζεν ἡ λήξις καὶ μετ' αὐτῆς ἡ πώλησις ὡς ἤλιπζον τοῦ ὑποθηκωμένου κτήματος. Ἄλλ' ἀμέσως συνήρχοντο οἱ φίλοι τοῦ ὀφειλέτου, ὀθωμανοὶ καὶ αὐτοὶ, καὶ ἀπεφάσιζον ν' ἀναλάβωσιν αὐτοὶ τὸ χρέος, παρέχοντες ἑπαρκῆ ἐγγύτησιν. Ἄμα λοιπὸν ἐμάθομεν ὅτι πωλοῦσι τὰ κτήματά των, ἐδράξαμεν τὴν εὐκαιρίαν καὶ ἠγοράσαμεν μὲ κλειστὰ μάτια.

Μένουσι λοιπὸν πολλὰ κτήματα ἀπώλητα καὶ θὰ μένωσιν ἴσως ἐπὶ μακρόν ἔτι χρόνον, ἐνόσω οἱ κατέχοντες ὀθωμανοὶ δὲν ὑποβιάσασιν τὰς ἀπαιτήσεις των. Ἡ κατάστασις τῶν χωρικῶν δὲν εἶναι ἀνθηρὰ, πένονται καὶ ὁ ἀραβόσιτος εἶναι ἡ μόνη καθημερινὴ τροφή των. Ἐν γένει τὰ ἡμερομίσθια εἶναι εὐτελέστατα καὶ ὁ χρυσὸς δὲν ῥέει εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἄλλ' ἴσως ἡ ἐφετεινὴ συγκομιδὴ, ἣτις προμηνύεται ἄφθονος, δώσει θάρρος εἰς τοὺς ἀπηλπισμένους καὶ παρακινήσει τοὺς τέως μὴ τολμῶντας νά εὐρύνωσι καὶ τελειοποιήσωσι τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀπεράντων Θεσσαλικῶν πεδιάδων, μίγα μέρος τῶν ὁποίων μένουσιν ἄχρις ὥρας χέρσοι καὶ ἄγονοι.

Ἦ 26 Μαΐου 1889

Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Η ΑΔΟΞΟΣ ΔΟΞΑ

- ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ -

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Εἶδον ἀκόμη ἐπ' ὀλίγον καὶ ἐζήτησα νά κατέλθω, φοβηθεὶς μὴ καταστρέψω τὴν ὠραίαν μου ἐντύπωσιν, τὴν ἐκ τῆς θέας τοῦ Πανθίου.

«Μὴν κατεβάινεις, εἶνε καὶ ἄλλα» μοὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος· τοῦ πανοράματος, σῦρων συγχρόνως τὸ ἄλλο σχοινίον. Ἄλλὰ κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, μὴ πειθόμενος εἰς τὴν προτροπὴν του, κατηρχόμην τοῦ ἀναβάθρου, ἐν ᾧ τὸ τελευταῖον ἐπὶ τοῦ φακοῦ βλέμμα μοὶ εἰδείκνυε τὸ Πάνθεον ἀνυψούμενον εἰς τὸ ἄγνωστον καὶ ὑποχωροῦν πρὸ ἐτέρως εἰκόνας πλοίων πάλιν καὶ καπνῶν.

«Εἶνε καὶ ἄλλα» διεμαρτύρητο ὁ ἄνθρωπος. «Δὲν θέλω!» ἐπέμεινον ἐγώ. Ἐδέησε νά παρεμβῇ ὁ πατήρ μου: «Ἄφ' οὗ δὲν θέλει, ἄφησ' τον». Ἐπλήρωσε καὶ ἀπεμακρύνθημεν. Τὸ ὄργανον εἰσήγαγε πρὸς στιγμήν. Τὰ παιδιὰ, ὅσα μετὰ ζηλοτυπίας κερηκολοῦθουν τὰ γινόμενα, θὰ μ' ἐξέλαβον ἀφείκτως ὡς τρελλόν.

Ἐκάμψαμεν κατόπιν δύο τρεῖς ὁδοῦς, ἐπίσης στενάς, ἀγνώστους, ἐρήμους, καὶ εὐρέθημεν ἐπὶ

τέλους εἰς τὴν Πλατεῖαν, τὴν πλήρη κινήσεως, θορύβου, μουσικῆς. Δὲν κατώρθωσα ἐν τούτοις νὰ ἐννοήσω, τί εἶδους ἐργασία ἤγε τὸν πατέρα μου πρὸ ὀλίγου εἰς τὰ ἄγνωστα ἐκεῖνα μέρη. Εἶπε καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀλύτων μυστηρίων τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ περιπάτου ἐβάδιζον μηχανικῶς κρατούμενος ἀπὸ τῆς πατρικῆς χειρὸς, ἀφηρημένος, σιωπηλὸς καὶ σύννοος. Ἀναίσθητος πρὸς πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐντύπωσιν, ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς, ἔστρεφον σκέψεις ποικίλας, σκέψεις παραδόξους, τὸ πρῶτον ἤδη εἰσβαλλούσας εἰς τὴν παιδικὴν μου κεφαλήν. Καὶ ἐνόσω ἐφανταζόμην ἐμαυτὸν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἀναβάθρου πρὸ τοῦ φακοῦ, θαυμάζοντα τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο τὸ ἐξάισιον, ἐν ᾧ περιεκλείοντο οἱ τάφοι — μοὶ εἶπον — τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τὸ Πάνθειον μὲ τοὺς κίονας, μὲ τὸ ἀέτωμα, μὲ τὸν θόλον, μὲ τὴν ἐπιγραφὴν, — δὲν ἠδυνάμην ν' ἀπομακρύνω τοῦ νοῦ μου τὴν εἰκόνα τοῦ νεκροταφείου μὲ τὰ λευκὰ μνημεῖα, μὲ τοὺς μέλανας σταυροὺς, καθὼς εἶδον αὐτὸ λάμπον ὑπὸ τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καθ' ἣν ἡμέραν ἀνεκάλυψα τὸ μνημα τῆς πτωχῆς μάμμης. Ἡσθάνθη ἐνθὺς ζωηρὰν τὴν ἀντίθεσιν, τὴν ἐκ τῶν δύο τάφων, — τοῦ γιγαντιαίου θόλου ὑπ' ὃν ἐκοιμῶντο οἱ μεγάλοι ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι μοὶ ἦσαν ἄγνωστοι, ξένοι, ἀδιάφοροι, καὶ τοῦ ξυλίνου μέλανος σταυροῦ μὲ τὰ λευκὰ γράμματα, ὃ ὁποῖος διέκρινε τὸν τάφον τῆς ἀγαθῆς μου, τῆς λατρευομένης μου φίλης...

Καὶ ἦσαν τόσον ἀλλόκοτα τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα συνήγαγον ἐκ τῆς συμπαράβολῃς!

«Τί ἔχεις καὶ εἶσαι ἔτσι σκεπτικός;» μὲ ἠρώτησε δις ἢ τρίς ὁ πατήρ μου.

«Τίποτε» ἦτο ἡ στερεότυπος ἀπάντησις. «ὦ, ἦτο χρεῖα πολλῆς τρυφερότητος, διὰ νὰ ἐκμυστηρευθῶ τὰς σκέψεις μου ταύτας!..»

«Ὅταν ἐπέστρεψα τὴν ἐσπέραν εὔρον τὴν μητέρα μου ὑγια ἐντελῶς καὶ ἀπολαύουσαν ἐν τῷ μικρῷ κήπῳ τῆς εὐωδίας τῶν ἰάσμων τῆς, ὑπὸ τὸ γλυκὺ φῶς τῆς σελήνης.

«Μητέρα, εἶδα τὸ Πάνθειον!» τῆ ἐφώνησα μακρόθεν, πρὶν εἶπω καλησπέρα.

— Ποῦ;

— Εἰς τὸ πανόραμα.»

Καὶ οἰονεὶ ἐκδικούμενος τὴν μικρὰν καὶ μόνην τῆς ἐρώτησιν, τὴν ἐζάλισα μὲ πλήθος ποιητικῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων ἐρωτήσεων:

«Καὶ τί εἶνε τὸ Πάνθειον, μητέρα;

— Σὺ ξέρεις, ποῦ τὸ εἶδες.

— Μὰ τί εἶνε αὐτὸ ποῦ εἶδα;

— Τὸ Πάνθειον τῶν Παρισίων; . . ἔ, εἶνε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Γενεβιέθης, ἐκεῖ ποῦ θάμπουν τοὺς μεγάλους ἄνδρας τῆς Γαλλίας.

— Καὶ ποῦ εἶν' αὐτὴ ἡ ἐκκλησία;

— Εἰς τὸ Παρίσι, δὲν ἀκούεις;

— Καὶ ποῖοι εἶν' αὐτοὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες;

— Μεγάλοι ἄνδρες εἶνε ἐκεῖνοι. . . Ἀλλὰ

δὲν ἔχω νὰ σου ἀπαντήσω τώρα μὲ ὀλίγας λέξεις. Ἔλα πρῶτα νὰ δειπνήσουμε, γιὰτὶ μᾶς περιμένουν, καὶ κατόπιν σοῦ ἐξηγῶ ὅλας σου τὰς ἀπορίας.»

Καὶ προεπορεύθη βαίνουσα πρὸς τὴν οἰκίαν διὰ τῆς ἀνθηρᾶς διόδου τοῦ κήπου, ἐν ᾧ ἐγὼ ἠκολούθουν βραδέως, πλήρης σκέψεων καὶ ἀποριῶν, πολλαπλασιαζομένων ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. Συχνὰ ἐψιθύριζον μετ' ἀορίστου τινὸς συναισθήματος:

Aux grands hommes la patrie reconnaissante.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης νέα περίοδος ἀνέτειλεν ἐν τῷ βίῳ μου — περίοδος σκέψεων, ἐρωτήσεων καὶ διδασμάτων. Ἡ καλὴ μου μήτηρ μοὶ ἐξήγησε ποῖοι εἶνε αὐτοὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες, τοὺς ὁποῖους τέως ἠγνόουν. Ἐμαθον ὅτι ἠγάπησαν, ὅτι εὐηργέτησαν τὸν κόσμον ὅτι ἠγαπήθησαν καὶ ἐδοξάσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ πατρίς των, τὴν ὁποίαν ἐτίμησαν, ἡ ἀνθρωπότης τὴν ὁποίαν ὠφέλησαν, ἠσθάνθη πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην, ἐκδηλουμένην καὶ μετὰ θάνατον διὰ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐκείνων μνημείων.

Αὐτοὶ λοιπὸν ἦσαν μεγάλοι ἄνδρες, ὅσοι ἐκοιμῶντο ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ Πανθίου μικροὶ δὲ θὰ ἦσαν ἀναμφιβόλως ὅσοι ἐκοιμῶντο ἐν τῷ νεκροταφείῳ ὑπὸ τὸν μακρὸν ξυλινὸν σταυρὸν. Καὶ ἡ φίλη μου ἐπίσης ἡ ἀγαθὴ ἦτο μικρὰ, μικρὰ. . . Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν ἡ ἀγαθότης, ἡ ἀρετή, ἡ εὐγένεια, διὰ νὰ γείνη κανεὶς μέγας. Ἄ, μοὶ το εἶπεν ἡ μήτηρ μου! Πρέπει ν' ἀνακαλύψῃ χώρας, νὰ κάμῃ πολέμους, νὰ γράψῃ βιβλία νὰ κατασκευάσῃ εἰκόνας ἢ ἀγάλματα. . . Διὰ τὴν μικρὰν μου ἀδελφὴν δὲν παρεπονόμην ἐκείνη ἦτο τῷ ὄντι μικρὰ. Εἰσῆλθεν, ἐκλαυσε, καὶ ἰδοὺ ἡ ζωὴ τῆς ἐκλαυσε, ἐξῆλθε, καὶ ἰδοὺ ὁ θάνατός τῆς!..

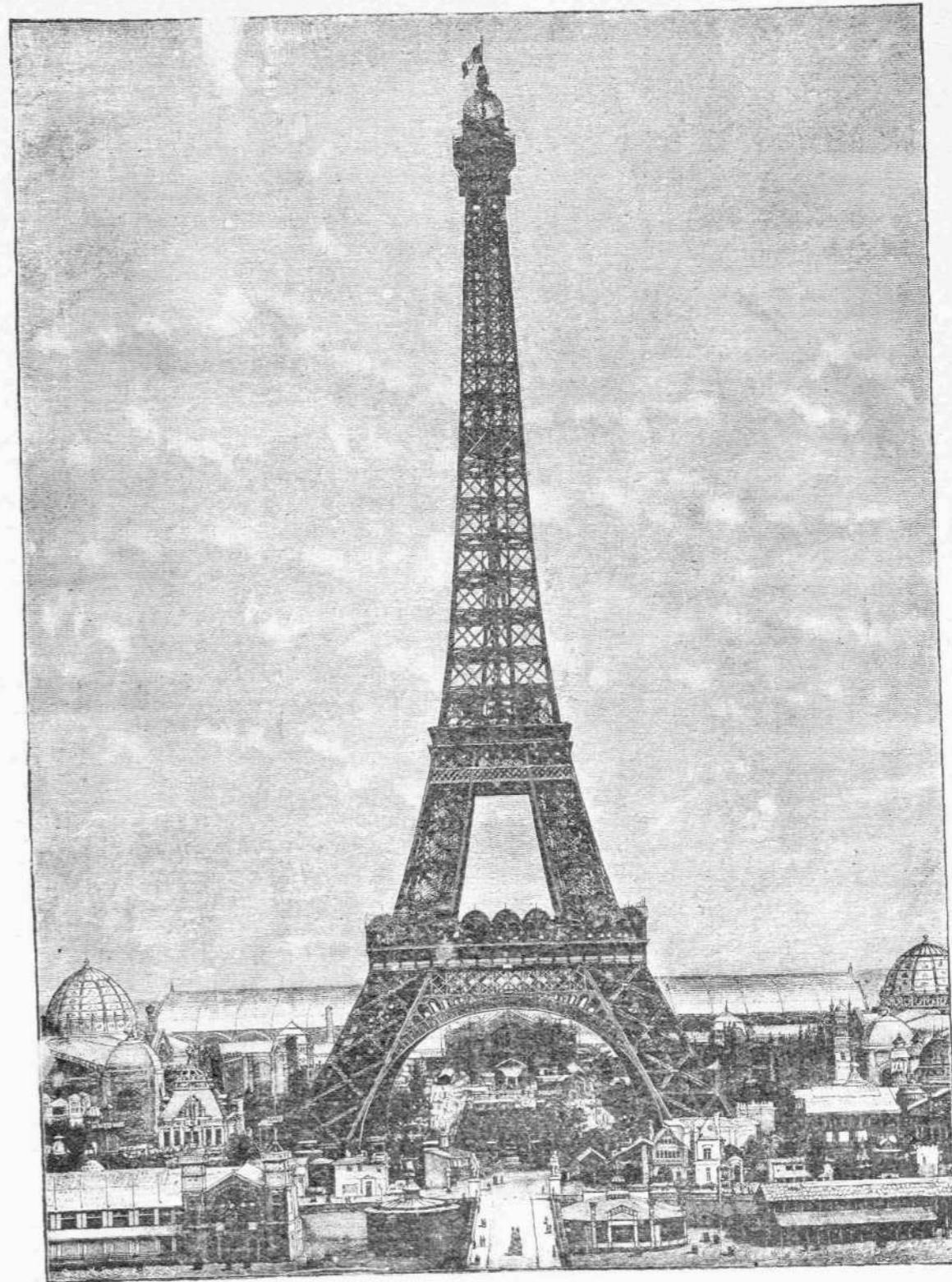
Μίαν ἄλλην ἡμέραν συνωμιλοῦμεν περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ὀμήρου — διότι συνηθεστάτη μᾶς ἐγένετο ἔκτοτε ἡ περὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐνασχόλησις, ἡ ἐκτίμησις αὐτῶν καὶ παράβολή.

«Ποῖός εἶνε μεγαλῆτερος ἀπὸ τοὺς δύο; ἠρώτησα τὴν μητέρα μου.

— Καὶ οἱ δύο μεγάλοι ἀλλὰ ὁ ἕνας ποιητῆς καὶ ὁ ἄλλος στρατηγός.

— Μὰ ποῖό εἶνε δυσκολώτερο πρᾶγμα, νὰ κάμῃ κανεὶς ἕνα πόλεμον, ἢ νὰ γράψῃ ἕνα βιβλίον ὅσῳ τὴν Ἰλιάδα;»

Ἡ μήτηρ μου ἠγγίσε διὰ τοῦ δακτύλου ἐν κομψῶν ὀγκῶδες βιβλίον, στίλβον ἐν τῇ μικρῇ τῆς βιβλιοθήκῃ. Ἐρχίετο ὡς μικρὰ ἐπιμνημό-

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΑΪΦΕΛ

συνος στήλη, μ' ἓν ὄνομα χρυσοῦν ἐπ' αὐτῆς κεχαρκαγμένον.

« Εἶνε πολὺ δυσκολώτερο πράγμα νὰ γραφῆ αὐτὸ τὸ βιβλίον » μοι εἶπε κρατούσα ἐπ' αὐτοῦ τὸν δάκτυλον, ἀπαρὰ νὰ κατακτηθῇ μία χώρα. Αὐτὸς ποῦ ἔγραψε τὴν Ἰλιάδα ἀπέθανεν ἄγνωστος πρὸ πολλῶν αἰώνων· ἀλλὰ ἐὰν εὔρισκοντο σήμερα τὰ λείψανά του, δὲν θὰ ὑπῆρχε εἰς τὸν κόσμον Πάνθεον, ἄξιον διὰ νὰ ταφοῦν ».

Εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο τεῦχος ἐσπούδασα κατόπιον τὸν Ὅμηρον, ἀναγνωρίζων μετὰ κόπου ἐφ' ἑκάστης σελίδος τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τούτων. Ὑπάρχει εἰσέτι ὄρθιον εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου. Ἀκόμη καὶ σήμερα νομίζω ὅτι διακρίνω ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς βυρσίνης αὐτοῦ βράχως, τὸν τύπον τοῦ μητρικοῦ δακτύλου! . . .

Καὶ νῦν ὕπνουντο ὅλοὲν οἱ ὀρίζοντες τῶν σκέψεων τούτων· νέοι, ἄγνωστοι κόσμοι ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ἠνοιγόντο ἐνώπιόν μου. Κάνεις, — οὔτε ἐγὼ ὁ ἴδιος — δὲν ἠδύνετο νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἐκ τῶν συμπτώσεων ἐξεγερσιν φύσεως ὀρμητικῆς, ληθαργουσίης τέως εἰς τὴν ἡμερίαν τῶν περιστάσεων. Καὶ ὅμως ἤσθονόμην ὅτι κάτι τι ἀφυπνίσθη ἐντός μου καὶ μ' ἐβασάνιζεν. Ἡ πρώτη παιδικὴ φιλοδοξία, — ἥ τις θὰ μοι συγχωρηθῇ ἀφ' οὗ τὴν ἐξομολογοῦμαι, — ὡς ὄνειρον χρυσοῦν, ὡς ἐλπίς γλυκαῖα, ὑπείχθη τότε εἰς τὴν μικρὰν μου κεφαλήν. Ἄχ, πῶς ἐπεθύμησα καὶ ἐγὼ νὰ μὴ ζῆσω μικρὸς, νὰ μὴ ἀποθάνω ἄγνωστος καὶ ἄσημος, νὰ μὴ ταφῶ εἰς τὸ κοινόν νεκροταφεῖον ὑπὸ μίαν μαρμαρίνην πλάκα, ἢ ἓνα ξύλινον σταυρόν! Ἡθελα τόνομός μου νὰ λάμπη, ὡς μετέωρον, ν' ἀντηχήσῃ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου· καὶ νεκρὸν τὸ σώμα μου νὰ κατατεθῇ ὑπὸ τοὺς θόλους ἐνὸς Πανθίου, μὲ χρυσὴν ἐπιγραφὴν. Μ' ἐπτόει τότε ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖον σήμερα δὲν συλλογιζομαι διόλου. Ὁνειρευόμην ἀντὶ ζῆρῶν ἀνθοδεσμῶν, στεφάνους ἐκ δάφνης. Ἡθελον καὶ ἐγὼ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πατριδος, διότι δὲν μοι ἐφαίνετο ἄλλο πράγμα γλυκύτερον καὶ ὑψηλότερον.

Ἡγνόουν τότε πολλὰ πράγματα. Ἡγνόουν ὅτι ἄνευ τοῦ πνεύματος, ἄνευ τῆς τύχης, ἄνευ τῶν περιστάσεων, δὲν ἀρκεῖ ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐργασία πρὸς κατάκτησιν τῆς δόξης. Καὶ ἐγὼ ἤθελον δόξαν . . . δόξαν σοφίας ἐν τῇ μελέτῃ, ἐν ταῖς βιβλίαις· διότι πρὸς αὐτὰ ἐίλουόμην μοιραίως. Δὲν ἐξεφράσθην εἰς κἀνένα, οὔτε εἰς τὴν μητέρα μου, τὸ γλυκὺ μου, τὸ παράτολμον, τὸ τρυφερὸν μυστικόν. Ἠλπίζον ὅτι ταχέως θὰ ἐφθάνον εἰς τὴν πραγματικοποίησιν τῶν φιλοδόξων ὀνειρῶν μου, καὶ κατεμέριζον τὸν χρόνον μου ὅλον, — τὸν χρόνον τῆς παιδικῆς νεότητος, τὸν χρόνον τῆς χαρᾶς καὶ τῆς τρυφῆς — εἰς πυρετώδη ἐργασίαν καὶ εἰς ψυχροδόρον ὄνειροπόλησιν.

Ἐζῶν εἰς ἄλλον κόσμον ἰδικόν μου. Περιεφρόνου τῶν ὀμηλικῶν μου τὴν φιλίαν, τὰς ἐνασχολήσεις καὶ τὰ αἰσθήματα. Κατήνησα μισάνθρωπος, συγνώς, σχεδὸν μονομανής. Οἱ γονεῖς μου ἐφοβήθησαν πολὺ περὶ τῆς υγείας μου, καὶ ἀπέκρυπτον τὰ βιβλία, μὲ προέτρπον εἰς διασκεδάσεις. Μίαν ἡμέραν εἶδον δύο δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς μητρός μου. Ἀλλ' ἐγὼ, μὲ τὴν παιδικὴν ἐπιμονὴν, τὴν ἀγνήν θέρμην, δὲν ἐγκατέλειπον τὴν χαρκαγεῖσκαν ὁδόν: Ἐργασία καὶ ὄνειροπόλησις. Ἐπειτα μ' ἐμέθυον οἱ πρώτοι μικροὶ θρίαμβοι, οἱ πρώτοι ἐπαινοὶ. Ὄταν ἤκουσα διὰ πρώτην φωνὴν παρ' ἐνὸς ἀνοήτου καὶ κόλακος διδασκάλου μου τὴν φράσιν, τὴν ὁποῖαν σήμερα ἀκούω μετ' ἀποστροφῆς: *Ἐχεις μέλλον!* διήλθον ζῦπνον ὀλόκληρον ἐκείνην τὴν νύκτα.

Καὶ ἐφ' ὅσον κρήρχετο ὁ χρόνος ἐν τῇ μελέτῃ, ὕπνουντο βαθμηδὸν οἱ ὀρίζοντες τῶν σκέψεων μου, καὶ ἄγνωστοι κόσμοι ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ἠνοιγόντο πρὸ ἐμοῦ.

Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἱστορίαν ἐνὸς ἀλχημιστοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε μὲ τὸ δηλητήριον, τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου παρασκευασθῆν . . . Ὅλα τὰ σχέδιά μου ἐματαιώθησαν, ὅλα τὰ ὄνειρα διελύθησαν, ἀμα ὡς ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς μελέτης, ἐπῆλθεν ἡ γνώσις τῆς θέσεως καὶ τῆς γεννήσεως μου ἐν τῷ κόσμῳ.

« Ἐχει Πάνθεον ἢ Ἑλλάς; » ἠρώτησα μίαν ἡμέραν.

Μαντεύεται ἡ ἀπάντησις, τὴν ὁποῖαν ἔλαβον. Οὔτε ἔχει, οὔτε θὰ ἔχῃ ἀκόμη μεγάλους ἀνδρας τὸ ἔθνος μου. Νήπιον ἀκόμη καὶ νεοπαγῆς, διαβλέπει τὸν χρυσοῦν του αἰῶνα εἰς μίλλον βιβθῶ, εἰς μέλλον ἀπώτατον, πολὺ πέρα τῆς συγχρόνου γενεᾶς. Τότε θὰ ἔχῃ ἴσως στρατηγούς, ποιητάς, λογογράφους, μεγάλους ἀνδρας καὶ Πάνθεον δόξης καὶ εὐγνωμοσύνης. Τότε θὰ ὑπάρχῃ ἴσως ἀτυμώσφαιρα, γλώσσα, ἀναγνωστικὰ, ἰδέαι, προγενεστέρα φιλολογικὰ, διαπαιδαγωγῆσις. Ἀλλ' ἡμεῖς, ὅσοι σήμερα ἔχομεν τὴν ἄδοξον δόξαν ὅτι ἐργαζόμεθα ὑψηλότερον καὶ ἀγνότερον, δὲν τρέφομεν καμμίαν ἐλπίδα, δὲν προβάλλομεν καμμίαν ἀξίωσιν . . . Ἄν ἡ φύσις μας, ὁ χαρακτήρ, αἱ πρώται ἐντυπώσεις, ἡ πρώτη τοῦ πνεύματος τροπὴ, μᾶς ὠθῶσι μοιραίως ν' ἀγωνιζώμεθα ἄλλον ἢ τὸν κρινόν περὶ ὑπάρξεως καὶ χαμαζιζήλον ἀγῶνα, ὑπείκομεν εἰς τὴν μοῖραν ταύτην ἀγογγύστως, φέρομεν τὸν σταυρόν καὶ τὸν ἀκάνθινον στέφανον ὑπερήφανοι καὶ γενναῖοι, μακρυτοί, θυμικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ πατήσωσιν ὡς ἐπὶ στυλοβάτου οἱ μέλλοντες τοῦ ἔθνους φωστῆρες. Σκαπνεῖς ἄδοξοι καὶ ταλαιπωρημένοι, τέμνομεν διὰ βράχων καὶ ὄρεων τὴν ὁδόν,

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Τοιαύτον φέρει τίτλον τὸ ἄρτι ἐκδοθέν ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Δροσίνῃ βιβλίον, προωρισμένον ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἀνάγνωσμα τῶν παιδῶν, ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰς ἐξῆς σελίδας :

Ἡ Ἱστορία τοῦ Παπποῦ

Ὁ γέρον παππος ἐξαπλώθηκε εἰς τὴν μεγάλην πολυθρόνον του καὶ τὰ ἐγγόνια του — τρία ξανθὰ παιδάκια — ἐκάθισαν γύρω του ν' ἀκούσουν τὴν ἱστορίαν ποῦ θὰ τοὺς εἴπῃ· διότι ὁ καλὸς παππος κατ' ἐσπέραν μετὰ τὸ δεῖπνον διηγείτο ἀπὸ μίαν ἱστορίαν εἰς τὰ ἐγγόνια του ὅταν ἦσαν φρόνιμα.

Ὁ γέρον ἐξερόθηξε δύο τρεῖς φορές, ἐπῆρε μίαν πρέζαν ταμβάκου, ἐσκουπίσθη μὲ τὸ παραδελὸν μαντήλι του καὶ ἀρχισε νὰ διηγῆται, ἐνῶ ἐπαίζεν εἰς τὰ χέρια τὸ κομβολόγι του:

Δὲν ἤξεύρω κα' ἐγὼ πῶς, μίαν ἡμέραν, ὅταν ἤμουν πολὺ νέος, ἐνῶ ἐγύριζα εἰς τὰ βουνὰ ἔχασα τὸν δρόμον μου καὶ εὐρέθηκα εἰς ἓνα τόπον ἔρημον, ἀγνώριστον καὶ πολὺ ἄγριον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐβλεπα κρημνοὺς πρὸς τὰ κάτω ἓνα κατήφορον ἀτελείωτον καὶ πρὸς τὰ ἑπάνω ἓνα ἀνήφορον ἀτελείωτον. Κάτω κάτω, ἐκεῖ ὅπου ἐτελείωνεν ὁ κατήφορος, μόλις διέκριναι ἓνα ὄρακιον κῆπον γεμάτον ἀνθη. Καὶ ὁ ἀέρας, ὁ ὁποῖος ἐφυσούσεν ἀπ' ἐκεῖ, ἔφερνε γλυκυτάτας εὐωδίας καὶ χαρωπὰ κελιδήματα πουλιῶν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, δὲν ἐβλεπα παρὰ μόνον χῶματα καὶ πέτρας. Καμμία εὐωδία δὲν ἤρχετο ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἤκούοντο μόνον ἄγρια φωνὰ ἀπὸ τὰ γεράκια, τὰ ὅποια ἐπετοῦσαν ὑψηλὰ εἰς τὸν αἴρα.

Ἔσταθηκα μὲ ἀπορίαν. Πῶς εὐρέθηκα ἐκεῖ; δὲν ἐνθυμοῦμαι. Ἀπὸ ποῦ ἦλθα; δὲν ἤξεύρω. Ποῦ νὰ πάγω τώρα; Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κρημνοὶ ἐμπρὸς ἀνήφορος ὀπίσω κατήφορος. Προτιμότερος ὁ κατήφορος. Καὶ ἐτραβούσα κατὰ τὸν κατήφορον, ὅταν ἐξαφνα ἄκουσα φωνὰς. Ἐγύρισα τὸ κεφάλι καὶ εἶδα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ πλῆθος ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι ἤρχοντο. Ὅταν ἐπλησίασαν κάμποσον, τότε διέκριναι καλὰ ὅτι ἦσαν κάθε λογῆς ἀνθρωποι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες, κλοντυμένοι καὶ κλοντυμένοι, ὅλοι ἀνακατωμένοι μαζί.

Ἐμπρὸς ἐπήγαυε μία γυναῖκα μὲ παρακάλα φορέματα, νέα ὑψηλὴ καὶ κλοκακωμένη. Καὶ ὅλοι ἐπεριτριγύριζαν τὴν γυναῖκα αὐτὴν καὶ τῆς ἐφώναζαν ὡσαν τρελλοὶ καὶ ἐκινούσαν τὰ χέρια μὲ παραξένον τρόπον. Αὐτὴ ἔβαλε τὸ χέρι της εἰς ἓνα καλάθι τὸ ὁποῖον ἐκρατοῦσεν εἰς τὴν ἀγκυλιὰ της καὶ ἐβγάλεν ἀπ' ἐκεῖ πράγματα

τὴν ὁποῖαν ἄλλοι εὐτυχεῖς θὰ βαδίσωσιν ἀνθόσπαρτον εἰς τὸ μέλλον . . .

Εἰς τῶν ὀλίγων τούτων καὶ ἐγὼ, τί εἶδους ἐλπίδα εἰμπορῶ νὰ τρέφω, μετὰ τὴν βραδείαν γνώσιν τῆς θέσεως καὶ τῆς γεννήσεώς μου ἐν τῷ κόσμῳ;

Ὁ Ἑλλάς μου γλυκυτάτη, ἡ ὠραιότερα καὶ ἐνδοξότερα πατρὶς τοῦ κόσμου! Ποῖον ἄρα γε θὰ ἦνε τὸ εὐτυχὲς σου τέκνον, τὸ ὁποῖον θὰ τύχῃ τῆς εὐγνωμοσύνης σου; Ποῖον πρῶτον θὰ καταθέσῃς μὲ δάφνας καὶ δάκρυα εἰς τὸ Πάνθεον τοῦ μέλλοντος, ὦ μεγάλη πατρὶς;

Ἐμὲ συγκινεῖ ἀκόμη ἡ μεγάλη ἐπιγραφὴ, ἡ μετὰ τόσων ἀναμνήσεων συνδεδεμένη, αἱ λέξεις τὰς ὁποίας χαράσω μ' ἓνα παλμόν τῆς καρδίας μου πάντοτε:

Aux grands hommes la patrie reconnaissante.

Μοὶ ὑπενθυμίζει τὴν κούφην ἐλπίδα, τὴν φιλοδοξίαν, ἥτις ἐνεφώλευσε ποτε εἰς τὰ παιδικὰ μου στήθη, καὶ μοι ἐπαναλαμβάνει εὐγλωττως τὴν μικρὰν μου ἱστορίαν, ἥτις εἶνε ἡ ἱστορία ὅλων τῶν ὁμοειδῶν συναδέλφων μου, τῶν ἐργατῶν τοῦ πνεύματος ἐξ ἔρωτος ἀγνοῦ καὶ εἰλικρινῆ ἀλλ' ἄσημον ἐργάτην τοῦ πνεύματος ἀρκεῖ σήμερα, ὡς εἰς τὴν καλὴν του φίλην, ὅ ἐκ χῶματος σωρὸς μὲ τὸν ξύλινον σταυρόν καὶ τὸ πορφυροῦν κάλυμμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιρριπτωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου αἱ ὕσταται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου . . . (1888) ΓΕΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΥ ΜΟΥ

Νὰ ἦσαι ἀπλούς τὴν καρδίαν ἐνῶ δὲν εἶσαι τοιαύτος τὸ πνεῦμα — ἰδοὺ ἡ μεγαλειτέρα τῶν βασάνων.

Δὲν εἶνε πάντοτε ἀπαραίτητον νὰ κυττάξῃς τὰ ἄστρα διὰ νὰ πῆσῃς εἰς τὸ πηγᾶδι.

Ὅταν δὲν ἔμπορῶ νὰ κρατηθῶ, καλὰ κάμνει καὶ με ῥήχνεις.

Ἡ Τύχη εἶνε περίεργον τέρας ὅπερ ἔπρεπε νὰ ζωγραφιστεῖται ὄχι μόνον τυφλὸν ἀλλὰ καὶ μὲ τέσσαρας χεῖρας. Μὲ τὰς δύο καταβιάζει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου τὰς πυγμάς της καὶ μὲ τὰς ἄλλὰς δύο πολλακτῶ τοχορῶνας σὲ βοηθεῖ νὰ τὰς ὑποστῆς καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ τὰς ἀποφύγῃς εἰς τὸ μέλλον.

Εἰς τὰ μετεωρολογικὰ βιβλία τῶν ἐφημερίδων ἀναγινώσκω ἀενάως σημειωμένον καθεκκάστην « βαρομετρικὴ ἀλέγξις τόσο βαθροί . . . κλπ.» καὶ ἐρωτῶ μετ' ἀπελπισίας ἐμαυτὸν ποτε ἐπὶ τέλους αὐτοὶ οἱ κύριοι μετεωρολόγοι θ' ἀρχίσουν νὰ σημειώσουν καὶ τὴν βαρομετρικὴν χαρᾶν.

πολλά και διάφορα, τὰ ὅποια ἐμοίραζε δεξιά ἀριστερά ἢ ἐσκόρπει ε γύρω της.

Καὶ εἰς κάθε μοίρασμα, ἤκουοντο γέλοια καὶ τραγούδια ἀπ' ἐδῶ, ἀναστεναγμοὶ καὶ ἀναθηματισμοὶ ἀπ' ἐκεῖ. Καθένας ἄρπαζε ὅ,τι ἐτύχαινε, ὅ,τι ἐπρόφθανεν. Ἄλλοι εἶχαν τὴν παλάμην γεμάτην φλωριά, ἄλλοι ἐπήγαίναν ξεσπαθωμένοι, μερικοὶ ἐφοροῦσαν εἰς τὸ κεφάλι κορώναις, καὶ πολλαὶ γυναῖκες ἐκαμάρωναν διαμαντοστολισμέναις. Ἄλλὰ οἱ περισσότεροὶ δὲν εἶχαν τίποτε, τίποτε· καὶ ἐφαίνοντο ὡσάν ζητιάνοι, μὲ χλωμὰ πρόσωπα καὶ κόκκινα μάτια, μὲ ρούχα κουρελιασμένα καὶ μὲ τὰ χέρια ἀπλωμένα ἐμπρὸς.

Ἀλλὰ τὸ φοβερώτερον ἦτον, ὅταν ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἐπετοῦσε τίποτε φλωριά ἢ καμμίαν κορώναν δεξιά ἢ ἀριστερά. Τότε πολλοὶ μαζὶ ἐτρεχαν νὰ προφθάσούν ν' ἀρπάξουν· καὶ ἐσπρωχόντο καὶ ὑβρίζοντο καὶ κάποτε παρεσύροντο καὶ ἐκρημνίζοντο εἰς τὰ βράθρα.

Δὲν ἤμποροῦσα νὰ καλάθω ποῖα ἦτον ἡ νέα γυναῖκα καὶ αὐτοὶ οἱ τρελλοὶ ποῦ τὴν ἀκολουθοῦσαν, καὶ ποῦ ἐπήγαίναν ἔτσι ὅλοι μαζὶ. Ἄρα ἐπλησίασα ἀπεφάσισα νὰ ἐρωτήσω:

— Καλὴ κυρία, ποῦ πηγαίνει αὐτὸς ὁ δρόμος; Ἐκοντοστάθηκε καὶ μὲ ἀντίκρουσε. Τότε εἶδα καλὰ τὴν ὄψιν της, καὶ παρετήρησα μὲ μεγάλην ἀπορίαν ὅτι ἦτον τυφλή! Τυφλή καὶ νὰ τὴν ἀκολουθοῦν ὅλοι αὐτοὶ ποῦ ἔχουν μάτια; Παραξένον! ἐσυλλογίσθηκα.

— Ὁ δρόμος αὐτὸς πηγαίνει εἰς τὴν εὐτυχίαν, ἔλα μαζὶ μου καὶ σύ ἂν θέλῃς νὰ πᾶς ἐκεῖ. Μοῦ ἀποκρίνεται μὲ γλυκυτάτην φωνήν.

Οἱ ἄλλοι ὅλοι μὲ ἀγριοκῦταξαν ὠργισμένοι, σὰν νὰ ἐξήλευσαν διότι μοῦ ὠμιλοῦσε καὶ μ' ἐπροσκαλοῦσε μαζὶ. Ἐγὼ διὰ μίαν στιγμὴν ἔμεινα ἀναποφάσιτος, ἀλλὰ ἐκείνη μοῦ εἶπε πάλιν:

— Ἔλα λοιπὸν!

Καὶ μοῦ τὸ εἶπε τὸσον γλυκὰ, ὡστε τῆς ἀποκρίθηκα μὲ ἀπόφασιν:

— Θέλω νὰ ἔλθω, ἀλλὰ εἶμαι τὸσον κουρασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον!

— Αὐτὸ εἶνε: Νὰ; πᾶρε λοιπὸν ἓνα χρυσὸ βραβδί ν' ἀκουμπᾷς.

Καὶ ἀπλωσε τὸ χέρι εἰς τὸ καλαθὶ της καὶ ἐβγαλεν ἓνα ὀλόχρικο βραβδί. Ἄλλὰ καθὼς ἦτον τυφλή, ἀντὶ νὰ τὸ δώσει εἰς ἐμένα, τὸ ἔδωκεν εἰς ἓνα ἄλλον, ὁ ὁποῖος εὐθὺς τὸ ἄρπαξε καὶ ἐφυγεν.

Ἄνοιξα τὸ στόμα νὰ τῆς εἰπῶ τὸ λάθος της, ὅταν ἐξαφνα ἓνα χέρι ἀκούμπησεν εἰς τὸν ὤμῶν μου. Ἐτρόμαξα καὶ ἐγύρισα νὰ ἰδῶ ποῖος ἦτον· καὶ βλέπω μίαν ἠλικιωμένην γυναῖκα μαυροφορεμένην, μὲ λυπημένον καὶ συμπαθητικὸν πρόσωπον καὶ μεγάλα γλυκὰ μάτια:

— Στάσου! μοῦ λέγει μὲ φωνὴν παρακλητικὴν. Ἐπειτα γυρίζει μὲ θυμὸν καὶ λέγει εἰς τὴν νέαν γυναῖκα:

— Δὲν σου φθάνουν τόσοι καὶ τόσοι θέλεις καὶ αὐτὸν, ἀχάριστη!

— Ἐγὼ τὸν θέλω ἢ αὐτὸς ζητεῖ νὰ ἔλθῃ μαζὶ μου; Ἄν σὲ προτιμᾷ, σοῦ τὸν χαρίζω.

Τότε γυρίζει εἰς ἐμένα ἡ ἠλικιωμένην γυναῖκα καὶ μοῦ λέγει:

— Τί ἐξήλεψες καὶ τὴν ἀκολουθεῖς; Δὲν βλέπεις τὴν προκοπὴν ὅλων αὐτῶν ποῦ πηγαίνουν μαζὶ της;

Ναὶ, ἀλλὰ κάτω ἐκεῖ θὰ εὔρω τὴν εὐτυχίαν, ἅμα φθάσω εἰς τὸν ὠραίον ἐκείνον κῆπον μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὰ πουλιά.

— Βέβαια, εἶπε καὶ ἡ νέα γελαστή, ἐνῶ ἂν ἔλθῃ μαζὶ σου θὰ καλοπεράσῃ εἰς τὸν ἀνήφρον αὐτόν, ὅπου δὲν θὰ ἔχῃς νὰ τοῦ δίδῃς τίποτε περισσότερον ἀπὸ ὀλίγον ψωμὶ ὅταν πεινάσῃ, ὀλίγον νερὸν ὅταν διψάσῃ, καὶ ἓνα χονδρὸ ξύλινο βραβδί ὅταν κουρασθῇ. Καὶ ὅταν φθάσῃ ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν, θὰ τὸν βάλῃς νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ φτωχόσπιτό σου ἐπάνω εἰς τὰ ἄχυρα. Ἄς ἔλθῃ μαζὶ σου ἂν θέλῃ, ἄς ἔλθῃ!...

Ἐγὼ δὲν ἤξευρα τί νὰ κάμω. Τὸ πρόσωπον τῆς γρηᾷς μοῦ ἔδιδε περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ ἡ νέα ἦτο ζωηροτέρα, εὐθυμότερα. Ἐπειτα μ' ἐτρόμαζεν ὁ ἀνήφρος, ἐνῶ ὁ κατήφορος ἐφαίνετο εὐκολος. Τὸ μεγαλῆτερον δὲ ἀπὸ ὅλα ποῦ μ' ἔκαμε νὰ προτιμῶ τὴν νέαν ἦτον ὁ κῆπος ποῦ ἔβλεπα ἐκεῖ κάτω μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὰ πουλιά!

Ἡ γρηᾷ μὲ ἔβλεπε μ' ἀνησυχίαν, τὰ μάτια της ἐγέμιζαν δάκρυα.

— Ὅχι, ὄχι! εἶπε μὲ φωνὴν πνιγμένην ἀπὸ ἀναστεναγμοῦ, δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ χαθῆς καὶ σύ. Θέλεις δὲν θέλεις θὰ σὲ γλυτώσω.

Καὶ μὲ ἄρπαξεν εἰς τὴν ἀγκαλιά της καὶ μ' ἔσφιζε μὲ τόσην ἀγάπην ὡσάν νὰ ἦτο μητέρα μου, ἐνῶ ἡ νέα ἀφοῦ ἀπελπίσθηκε νὰ προσμένη, ἐγύρισε καὶ εἶπε μὲ περιπαικτικὸν χαμόγελον:

— Ἀνόητε, ἀνόητε!

Καὶ ἐτρέβηξε τὸν κατηφορικὸν δρόμον της μὲ ὄλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν τρελλῶν ποῦ ἀκολουθοῦσε.

Τότε γυρίζω καὶ λέγω τῆς γρηᾷς:

— Μὰ ποῖα εἶνε λοιπὸν αὐτὴ ἡ τυφλή ποῦ ὀδηγεῖ τόσοσους ἀνθρώπους μὲ μάτια;

— Δὲν τὴν γνωρίζεις καὶ ἠθελες ἔτσι νὰ πᾶς μαζὶ της; Εἶνε ἡ Τύχη.

— Ἡ τύχη! ἐρώναξα μὲ θυμὸν καὶ ἐξέφυγα ἀπὸ τὰ χέρια της. Τὸσον καιρὸν τὴν ζητῶ καὶ μάλιστα κατῴρθωσα νὰ τὴν εὔρω, μ' ἔκαμες ἐσύ νὰ τὴν χάσω! Ποῖα εἶσαι σύ λοιπὸν;

— Ἐγὼ παιδί μου, εἶμαι ἡ Ὑπομονή.

— Καὶ τί γερωντικά καλὰ ἔχεις νὰ μοῦ δώσεις ἐσύ; Ἐκεῖ ἂν ἐπήγαίνα θὰ εὔρισκα τὴν εὐτυχίαν. Καὶ ἔδειξα μὲ τὸ δάκτυλον τὸν ὠραίον κῆπον μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὰ πουλιά.

Ἡ γρηᾷ ἐκίνησε τὸ κεφάλι της καὶ τὰ χεῖλη της ἐχώρισε θλιβερὸν χαμόγελον:

— Παιδί μου, ἀλήθεια ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ σκορπίσω γύρω μου ψεύτικα χαρίσματα εἰς τὰ τυφλά, ὅπως ἡ Τύχη, οὔτε θέλω νὰ ὑποσχεθῶ τὴν εὐτυχίαν εἰς κανένα διὰ νὰ τὸν πάρω μαζὶ μου. Διὰ νὰ φθάσῃς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ θὰ κοπιάσῃς, θὰ κοπιάσῃς πολὺ. Καὶ ὅταν φθάσῃς ἐκεῖ δὲν θὰ εὔρῃς κῆπους μὲ ἄνθη καὶ μὲ πουλιά. Θὰ σὲ πάρω ἐγὼ εἰς τὸ φτωχόσπιτό μου καὶ θὰ σοῦ στρώσω ἓνα δεμάτι ἄχυρα νὰ κοιμηθῆς. Ἀλλὰ καὶ ὁ κόπος σου καὶ ὁ ὕπνος θὰ εἶνε γλυκύτατοι. Καὶ ὅταν ξεκουρασθῆς ἀπὸ τὸν ἀνήφρον, θὰ εὔρῃς ἐκεῖ ἐπάνω γῆν ὁσπὴν θέλεις νὰ καλλιεργήσῃς, καὶ θὰ κάμῃς μὲ τὰ χέρια σου κῆπους πολὺ καλλιτέρους ἀπὸ ἐκείνον ποῦ βλέπεις ἐκεῖ κάτω καὶ ζηλεύεις τόσοσόν. — Αἶ, ἂν ἤμπορούσες νὰ ἰδῆς τί κῆπος εἶνε, βέβαια δὲν θὰ τὸν ἐξήλευες.

— Ὁ,τι κῆπος καὶ ἂν εἶνε, εἶνε ὠραιότατος, εἶπα μὲ πῆσμα.

— Ἐτσι θαρρεῖς; ἰδέ τον λοιπὸν καλὰ!

Καὶ ἡ γρηᾷ ἐβγαλεν ἀπὸ τὸ στῆθος της καὶ μοῦ ἔδωκε τὰ γερωντικά γυαλιὰ της.

Τὰ ἐφόρεσα εἰς τὰ μάτια μου καὶ ὅλα τὰ πράγματα γύρω μου ἐφαίνοντο μεγάλα καὶ ἤρχοντο κοντὰ ὡς νὰ ἐπεριπατοῦσαν. Ἐγύρισα λοιπὸν νὰ ἰδῶ τὸν λαμπρὸν ἐκείνον κῆπον. Ἀλλὰ μὸλις ἐρρίψα μίαν ματιάν καὶ ἐξεφώνησα τρομαγμένος· ὁ κῆπος ἐκεῖνος ἦτον γεμάτος σταυροὺς καὶ μνήματα...

Ἐγονάτισα ἐμπρὸς εἰς τὴν γρηᾷν Ὑπομονὴν καὶ κατεφίλησα τὰ γερωντικά ἐκεῖνα χέρια ποῦ δὲν μ' ἀφήσαν ν' ἀκολουθήσω τὴν τυφλήν Τύχην.

Καὶ ἐκείνη μὲ καλωσύνην μὲ ἀνασῆκωσε καὶ μοῦ εἶπεν:

— Ἔλα νὰ πηγαίνωμεν πρὶν νυκτωθῶμεν ἔς τὸν δρόμον· ἡ ἡμέρα τῆς ζωῆς δὲν εἶνε μεγάλη.

Ἐμπρὸς μας ὁ ἀνήφρος μοῦ ἐφαίνετο ἀτελείωτος. Ἐν τούτοις ἐπήρα θάρρος, σιγὰ σιγὰ ἄρχισα νὰ τὸν ἀναβαίνω... Κοντεύω πλέον νὰ φθάσω εἰς τὴν κορυφὴν... Ἀλλὰ τὰ γόνατά μου τρέμουν... λυγίζουιν.— Ἀχ! θὰ φθάσω τάχα ἐκεῖ ἐπάνω πρὶν νυκτώσῃ!

Καὶ ὁ πάππος διέκοψεν αἰφνης τὴν διήγησιν διὰ νὰ πάρῃ νέαν πρέζαν ταμβάκου, ἐνῶ τὰ ἐγγόνια του τὸν ἐκύταξαν μὲ ἀνυπομονησίαν εἰς τὰ μάτια καὶ ἐπρόσμεναν τὸ τέλος τῆς ἱστορίας.

Ἐπὶ τέλους τὸ μικρότερον, κόρη ἑξ ἐτῶν, δὲν ἐκρατήθη καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Λοιπὸν, παππού, ἔφθασες ἐπάνω ἔς τὸ βουνό; Ὁ πάππος ἀπλωσε τὸ χέρι εἰς τὰ ξανθὰ μαλλιά της καὶ τὴν ἐχάιδεψε καὶ τῆς εἶπε μὲ συγκινημένην φωνήν:

— Μικρούλα μου, ἂν δὲν ἔφθανα ἐκεῖ ἐπάνω, δὲν θὰ ἦμουν παππούς σας σήμερα καὶ δὲν θὰ σας ἔλεγα αὐτὴν τὴν ἱστορίαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Τὸ ἐπισημότατον γεγονός τοῦ παρόντος ἔτους ἀποτελεῖ ἡ ἐν Παρισίοις διαρκούσα εἰσέτι μεγάλη ἑκθεσις. Ὡστε ἀποβαίνει ἐπίκαιρος ἡ βραχεῖα αὕτη σημείωσις περὶ τοῦ πόθεν ἐπεκράτησε τὸ ἔθος τῶν ἐκθέσεων, τῶν μεγάλων αὐτῶν εἰρηλικῶν κατορθωμάτων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ περὶ τῶν τελεσθεισῶν κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ἐπισημοτέρων τοιούτων.

Πατρίς τῶν ἐκθέσεων ὡς καὶ πολλῶν ἄλλων ὠφελίμων πραγμάτων φαίνεται ὅτι εἶνε ἡ Σινική, ὅπου πρὸ ἀνημνεύτων χρόνων τελοῦνται ἐκθέσεις διαρκεῖς, ἔχουσαι περιέρχον τύπον καὶ περιεργότερον σκοπὸν καὶ ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰ ὁθωμανικά παρὰ τῶν ἀσιατικῶν πόλεων. Ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Οὐρανίου Κράτους οὐδέποτε ποιεῖται δις χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. ἐπομένως ὅλα τὰ ἐπιπλα, κοσμηματα, σκεῦη, ἱμάτια καὶ παντοδαπῆς χρήσεως ἀντικείμενα τοῦ υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ ἀπαξ χρησιμοποίηθέντα συνάγονται καὶ ἐκτίθενται, οἱ δὲ μεγαστάνες καὶ ἀνώτεροι τοῦ Κράτους λειτουργοὶ ὑποχρεοῦνται ν' ἀγοράζωσιν αὐτὰ εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τῆς ἀξίας των, ὡς γίνεται παρ' ἡμῖν εἰς τὰς εἰλανθρωπικὰς πανηγύρεις. Τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰσπράττει ἐκ τούτου ποσὸν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ πρώτη ἑκθεσις ἐτελέσθη τὸ 1797 κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Διευθυντηρίου ἐν Παρισίοις εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἀρσῶς. Ἀλλὰ τότε ἀκόμη ἡ ἰδέα τῆς ἐκθέσεως δὲν ἦτο εὐκρινῶς διατετυπωμένη ἄλλως τε ἢ κοινῇ προσοχῇ ἦτο ἐστραμμένη περὶ τὰ συμβαίνοντα μεγάλα πολεμικὰ γεγονότα, διὸ ἀπέβη πνιγροτάτη, λίαν ἀμφίβολος δὲ ἦτο ὁ βιομηχανικός αὐτῆς χαρακτήρ. Ἡ διάρκειά της ὑπῆρξε τριῶν ἡμερῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθετῶν της περιορίζετο εἰς 110.

Ἡ δευτέρα ἑκθεσις ἐγένετο μετὰ τρία ἔτη, τὸ 1800 ἀπὸ τῆς Δημοκρατίας ἔτος, ἦτο δὲ ἀληθῶς βιομηχανικὴ καὶ διεξήχθη ἐπιτυχέστερον, μετασχόντων αὐτῆς 222 ἐκθετῶν. Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς σχετικῶς ἐπιτυχῶς ταύτης ἀποπειρας ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν Νερσατώ ἀπεφάσισε νὰ τελεῖται εἰς τὸ ἔξης ἐτήσιος ἑκθεσις, τὸ ἐπόμενον δ' ἔτος διοργανώσε καὶ τρίτην ἑκθεσιν εἰς τὸν αὐτὸν χώρον, ἥς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθετῶν ἀνῆλθεν εἰς 500. Ὁμολογητέον ὅμως ὅτι πᾶσαι αἱ ἐκθέσεις αὐταὶ ἔφερον μᾶλλον τὸν χαρακτήρα ἐμπορικῶν πανηγύρεων. Ἡ πρώτη προσεγγίζουσα κάπως εἰς τὰς νεωτέρας ἐκθέσεις ἐγένετο κατὰ τὰ πρώτα ἔτη τῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὸ 1806,

ότε οι έκθεται συνεποσώθησαν εις χιλίους εκατόν εἰκοσι δύο. Χῶρος αὐτῆς ἦτο ἡ πλατεῖα τῶν Ἀπομάχων.

Διεθνῆς ἔκθεσις ἐγένετο τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1819 ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Λούδρου, διαρκέσασα τριάκοντα εἴς ἡμέρας, ἐν ἣ μετέσχον ἐκθέται χιλιοὶ ἐξακόσιοι ἐξήκοντα δύο. Ὁ Λουδοβίκος ΙΙ΄ ἀπένειμεν εἰς τοὺς διοργανωτὰς αὐτῆς Ὁδερκαμπρ καὶ Τερνώ τὸν τίτλον βαρώνου.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ Ὀλλανδία προὐκήρυξεν ἔκθεσιν ἐν Γάνδη, τὸ 1824 ἐν Τουρνάι καὶ τὸ 1825 ἐν Ἀρλέμη. Τὸ 1829 διοργανώθη ἔκθεσις ἐν Βαταβία τῆς Ἰάδας. Τὰ ἔκτεθέντα αὐτῶι ποικίλα προΐοντα μετεκομισθησαν καὶ ἐξετέθησαν τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Βρυξελῶν, ἣτις ἠρίθμηι χιλίους ἐξήκοντα ἐπτὰ ἐκθέτας. Ἐν Βρυξέλλαις ἐτελέσθησαν κατόπιν ἐκθέσεις τὸ 1835, τὸ 1841 καὶ τὸ 1847, ὃ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐκθετῶν ὁσμέραι καθίστατο μείζων.

Ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1845 ἐτελέσθησαν τραῖς ἐθνικαὶ ἐκθέσεις. Εἰς τὴν τελευταίαν οἱ ἐκθέται ἀνῆρχοντο εἰς 1871.

Τὸ 1823 ἐγένετο ἐν Γαλλίᾳ ἔκθεσις μετὰ 1648 ἐκθετῶν διαρκέσασα ἡμέρας πενήκοντα· τὸ 1827 ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Λούδρου διοργανώθη ἑτέρα εἰδικὴ ἔκθεσις θερηκευτικῶν ἀντικειμένων μετὰ 1795 ἐκθετῶν.

Τὸ 1834 ἐγένοντο δύο συγχρόνως ἐκθέσεις ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Βερολίνῳ. Εἰς ἀμφοτέραις ἐξετέθησαν τὰ αὐτὰ περίπου προΐοντα, ἐπειδῆ οἱ κυριώτεροι Πρῶσοι βιομηχανοὶ ἦσαν ἀπόγονοι τῶν φυγαδευθέντων διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς Νάντης Γάλλων, οἵτινες μετέφερον εἰς ἄλλας χώρας τὴν ἐθνικὴν βιομηχανίαν. Οἱ ἐκθέται τῆς μὲν γαλλικῆς ἐκθέσεως ἦσαν 2447, οἱ δὲ τῆς βερολιναίου 3040.

Ἀξιοσημεῖωτος βιομηχανικὴ ἔκθεσις ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὸ 1839, συμμετασχόντων 3381 ἐκθετῶν. Ἐπειδῆ ἀπὸ τοῦ 1833 ἦδη ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἀποφασίσει νὰ τελεῖται ἔκθεσις κατὰ πᾶσαν πενταετίαν, διὰ πρώτην φορὰν μετέβησαν εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην τοῦ 1839 ἀντιπρόσωποι ξένων χωρῶν πρὸς μελέτην τῶν προϊόντων τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας. Ἡ γενομένη μετ' αὐτὴν τὸ 1844 ἔκθεσις παρουσίασεν ἐπαισθητὴν πρόδοον ἐν τῇ μηχανικῇ.

Παρὰ τὰς συγχρόνους τότε ἀνά τὴν Εὐρώπην ταραχὰς ἡ ἔκθεσις τοῦ 1849 διεκρίθη διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐφευρέσεων.

Ἡ Ἀγγλία ἡ Ἰσπανία, τὰ διάφορα ἰταλικά κράτη, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἔσχον ἐπίσης κατὰ καιροὺς τὰς ἐκθέσεις τῶν Αἰ ἐπαρχίαι καὶ οἱ δῆμοι ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα καὶ ἰδρύθησαν ἐκθέσεις τοπικαί. Διοργανώθησαν μάλιστα καὶ ἐκθέσεις σωματείων καὶ ἐταιριῶν, ἐν αἷς μόνα τὰ μέλη εἶχον δικαίωμα νὰ ἐκθέσωιν ἀντικείμενα.

Ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης πᾶσαι αἱ τελεσθεῖσαι ἐκθέσεις ἦσαν ἐθνικαί. Πρώτη ἡ βασιλισσα Βικτωρία κατὰ τὸ 1850 ἐνεκρίνισε τὴν περίοδον τῶν διεθνῶν ἐκθέσεων, ἀποφασίσασα νὰ τελεσθῇ κατὰ τὸ 1851 ἐν Λονδίνῳ ἔκθεσις βιομηχανικὴ, ἐν ἣ θὰ ἦσαν δεκτὰ ἐκθέματα ἐκ πάσης χώρας.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἔκθεσις αὕτη κατέλαβε χῶρον ἐν νεᾷ πλεθρῶν, μετέσχον δὲ αὐτῆς ἐκθέται δεκαοκτα-

κισχίλιοι. Τὸ πρῶτον τότε ἐγένετο δυνατὴ ἡ σύγκρισις μεταξὺ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας καὶ θαφίλης προέκυψεν ἡ ἔμπνευσις πρὸς βελτιώσιν τῶν παντοίων εἰδῶν τῆς παραγωγῆς. Ἀνυπολόγιστον ἀληθῶς εἶνε τὸ ὄφελος, ὅπερ ἠρῶσθη ἡ βιομηχανία ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1851 διεθνούς ἐκθέσεως τοῦ Λονδίνου καὶ ἐκ τῶν ἐπακολουθησασῶν μέχρι τῆς τοῦ 1878.

Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις μὴ θέλουσα νὰ ὑστερήσῃ, προὐκήρυξε καὶ αὕτη ἔκθεσιν παγκόσμιον, ἣς τὰ ἐγκαινία ἐτέλεσεν ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολεὼν Γ΄ τὴν 1 Μαΐου 1855 καὶ ἣς πάντες ἐνθυμοῦνται τὴν ἐπιτυχίαν.

Τὸ 1862 ἡ Ἀγγλία διοργάνωσε νέαν ἔκθεσιν παγκόσμιον, ἣτις παρέσχεν ὡσαύτως νέαν ἰσχυράν ὄθησιν εἰς τὴν ἀπανταχοῦ παραγωγὴν.

Μετὰ πέντε εἰτη ἡ ἐν Παρισίοις ἔκθεσις τοῦ 1867 ἐξέπληξε τὸν κόσμον διὰ τοῦ πλούτου τῆς.

Τὸ 1872 ἐγένετο ἔκθεσις ἐν Λυὼν, ἀλλ' ὀμολογουμένως ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας.

Παγκόσμιος ἔκθεσις ἐγένετο καὶ ἐν Βιέννῃ τὸ 1873, καταδείξασα τὰς πραγματικὰς προόδους τῆς αὐστριακῆς βιομηχανίας.

Τέλος ἡ τελευταία μεγάλη παγκόσμιος ἔκθεσις ὑπῆρξεν ἡ ἐν Παρισίοις γενομένη τὸ 1878, ἣτις ἐθεωρήθη ὡς ἡ λαμπροτάτη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη πασῶν τῶν ἔως τότε γενομένων.

X

ΛΗΣΜΟΝΗΘΕΙΣΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Κατωτέρω ἀναδημοσιεύομεν τὰς περὶ νεοελληνικῆς γλώσσης παραδόξους θεωρίας τοῦ ἡπειρώτου ποιητοῦ Βιλαρά, αἰτινες τὸ πρῶτον ἐν Κερκύρᾳ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1814 ὑπὸ τὸν τίτλον *Μηκρὴ Ὀρμηγία γιὰ τὰ γράμματα καὶ ὀρθογραφία τῆς Ῥομεικῆς γλώσσης*. Ὁ διεξερχόμενος ταύτας πείθεται ὅτι πολλοὶ τῶν σήμερον προτεινομένων ἐν τῇ γλώσσῃ παραδόξων νεωτερισμῶν περὶ τὴν γραφήν ἡ τὸν τονισμὸν δὲν ἔχουσιν οὐδὲ τῆς πρωτοτυπίας τὴν ἀξίαν.

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ

« Ηκκοση τρηα ψηφια πρεπι νὰ εχομε στο Αλφαθητο της γλωσσας, οπου κρενομε' γιατι τοςα χρηαζοντε σossa για νὰ παραστηρομε, ολες τες στηριακες της φονες, κε ηνε' α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ, ου.»

« Τα πεντε απο ταρτα ονομαζοντε φονηεντα, γιατη προφερντας τα κε μοναχα κανουν φονη ακερια, δηχος να χρηαζοντε βοηθια απο αλο ψηφη κε ηνε' α, ε, η, ο, ου.»

« Τα δεκαετα ονομαζοντε σημερονα, γιατη απατα τους ηνε βουδα, κε χρηαζοντε βοηθια απο φονηεντο για νὰ παραστηρουν φονη ακερια, κε ηνε' β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.»

« Το ι, απο λογου του μηνηση αρονα, και μοναχο ποτε δεν προφερτε, μνε χρησιμεδη για νὰ σχηματηζοντε η διφογγες.»

« Η διφογγο ηνε φονη ακερια σηνημενη απο διο φονες, οπου τες προφερτε σ' εναν κερο, σε τροπο ο-

που ακουγοντε κη' διο, δηχος να καμου, παρα μια φονη μοναχα. Αφτες ηνε ενια' αι, ει, οι, ουι, ια, ιε, ιη, ιο, ιου.»

« Τες διφογγες μπορομε να τες μηρασμε σε διο ταξες ονομαζοντας κηρης τες προτες τεσερες' αι, ει, οι, ιου, γιατη σε ταρτες ακουγοντε παστρικα κη' διο φονες καθος στις λεξεις, ΑΙτος, ΧΑΙθεδο, πετΑΙ, ΛΕΙμονη, λΕΙ, εΛΕΙμοσηνη, ρΟιδο, Οισκε, ακοι, κρουι.»

« Κε καταχρηστηκες τες αλες πεντε, ια, ιε, ιο, ιη, ιου, γιατι σε ταρτες το « δεν αφγαται φονη, μνε χρησιμεδη μοναχα για να κμη μαλακοτερο το φονηεντο, οπου ακουλοβατ, καθος στις λεξεις, πεδιΑ, πιΕ, αξΙΗ, σκολΙΟ, ψομου, κε. τλ.»

« Η γλωσα μας στο ανακατομα της με ξενες γλωσσες επηρε κε ξενες φονες, τες οπηες για να τες γραφομε αναγαζομεστε να ανταμονομε διο η τρηα ψηφια απο το αλφαθητο μας, κε' τζη εσηνηθησαμεν να τες παραστενομε. Αφτες ηνε πεντε' ντ, γγ, μπ, τζ, ντζ, καθος στις λεξεις' μπαλα, μπαροῦτη, οντας, τζηταο, γγιονης, ντζηναο.»

« Οσοε φονες ληπον μενουν στη γλωσα μας φτανου να γραφου με τα ηκκοση τρηα γραματα του αλφαθητου μας. Κε ακλουθως ολες αφτες η φονες εχουν τα παραστατικα τους σημαδια, η απο ενα ψηφη μονο, η απο διο, η κε περισσοτερα. Αφτα τα ψηφια, τα παραστατικα σημαδια καθε φονης σε μια λεξη βλμενα κι' αρχδιασεμανα κατα την ταξη, οπου ερχετε το καθενα, γραφου, κε παραστενουν καθαρα αφτη τη λεξη κατα πως την προφερομε κιολα.»

« Ενας παρομοιος αραδιασμος ατρον τον ψηφιο, οπου παραστενουν απο μια φονη, μας δηνη κε ταχητικο γραφημο, η την ὀρθογραφια, στη γλωσα μας. Κε ὀρθογραφομε εκην, οπου θελομε, αν τα βαλομε στο γραφημο μας τα παραστατικα σημαδια τον φονον, οπου εχη καθε λεξη. Καθε περησιο, η αλο ψηφη απο το καθοληκο, η οληγοτερο απο τα χρηαζομενα σε καθε λεξη κανουν το γραφημο ανορθογραφο, αλορονα, ανεσσοτο, κε εξεναγγης κανογραμενο, κε βαρβαρο, αφορμης οπου δεν παραστενη πλιο τη λεξη σossa, καθος την προφερομε κιολα, η την παραστενη σε τροπο, οπου διαβαζοντας τη την καταλαβενομε αχαμνα, κε μας ξηπηναι αχαμηνη, κε στρηκθη ηδεα στο νουμας.»

« Αποδηγητε ληπον φοε φανερα απο τα ηπομενα πως ὀρθογραφη ονομαζετε ο τροπος, οπου αναφανερα για να γραφομε' οπιον αλον τροπο μεταχρηστηομε ηνε ανορθογραφη. Κε τούτα φτανου για σους θελουν να ὀρθογραφου κε να ὀρθοδιαβαζου στη ρομηκη γλωσα.»

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΙΛΑΡΑΣ

ΟΛΟ ΓΕΛΑ'

«Ολο γελα' θαρηεις και' ε' τα λακκικια Που βλεπειε' ε' το δροσατο μεγαουλο της Εχουν φαληα τα γελοια σ' αν πουλακια Και κελαδουν σκοπο των το σκοπο της.»

- Με πθανεε! - τῆς λῆω καὶ γελαει! Ὅρκιζεταί ποτέ της νὰ μὴν κλάψῃ! Λέει, δὲν ἔμαθε καθόλου νὰ πονάῃ Καὶ δὲν τῇ μέλει τί καρδιαῖς θὰ κλάψῃ!

Ὁμιέ! τὴν εἶδα δάκρυα νὰ χύνη Νὰ πνίγη τὸ αἰώνιο της γάχα, Γιατί... ε' τὴν τραχηλιά της εἶχε μείνη Μιὰ σοφρα ἀσιδερωτῆ μονάχα!

ΚΑΛΕΑΘΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ὁ ἐπί τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ πύργου Ἀϊφελ ματεωρολογικὸς σταθμὸς ἐγκαθιδρύθη ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος. Ἐν τῷ ὑψει ἐκείνῳ θὰ συντάσσεται τακτικὸν δελτίον τῆς θερμοκρασίας, τοῦ βάρους τῆς ἀτμοσφαιρας, τῆς διευθύνσεως καὶ ἐντάσεως τοῦ ἀνέμου, τῆς ὑγρασίας κτλ.

— Ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους ἐκ τῆς εἰς Ἀφρικὴν ἐκδρομῆς αὐτοῦ ὁ διάσημος ἐξερευνητής Ἰούλιος Βορέλλης. Ὁ Βορέλλης εἰσέδυσεν εἰς τὸ κέντρον τῆς ἠπειροῦ καὶ ἐπεσκέφθη χώρας, ἀς οὐδεὶς ἄλλος Εὐρωπαϊὸς πρὸ αὐτοῦ εἶχε πατήσῃ. Ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης ἐκδρομῆς ὁ γάλλος ἐπιστήμων πλὴν ἄλλων πλουσίαν συλλογῶν ἀπέκομισε πλήρεις τοπογραφικοὺς πίνακας, τὰ γλωσσάρια τριῶν τέως ἀγνωστων γλωσσῶν καὶ δύο ἰθαγενεῖς, οἵτινες ἐκουσίως παρηκολούθησαν αὐτὸν εἰς Εὐρώπην. Διὰ τῆς τοπογραφικῆς ἐργασίας τοῦ Βορέλλης συμπληροῦται ὀλόκληρον τμήμα τοῦ χάρτου τῆς Ἀφρικῆς ὅπερ ἔμνε μέχρι τοῦδε λευκόν. Ὁ ἀκαταπρόητος ἐξερευνητής ἐν τῷ διεθνῇ συνεδρίῳ τῶν γεωγράφων συνερχομένων ἐν Παρισίοις τῇ 5—11 αὐγούστου θὰ ἀνακοινώσῃ τὰ περὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐκδρομῆς.

— Παράδοξον φαινόμενον: Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως, ἐν ᾗ ἠΰξησεν ἐπαισθητῶς ὁ πληθυσμὸς τῶν Παρισίων, ἡ θνησιμότης ἠλαττώθη ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἀντιστοίχους μῆνας τοῦ παρελθόντος ἔτους.

— Κατὰ τινα γερμανικὴν ἐφημερίδα ἐν γαλλικῷ ἀγροκηπίῳ, παρὰ τὸν Λεῖγνα, ἐβλάστησε γιγάντειον λάχανον ὕψους τεσσάρων μέτρων!! Ζητεῖται ἀνάλογος λέξης διὰ νὰ μαγειρευθῇ!

— Νεαρά ἱαπωνίς ὀνόματι Τόκου Μαρδίρα καταγομένη δ' ἐξ εὐγενούς οἰκογενείας τῆς Γιοκοχάμας καὶ χριστιανῆ καθολικῆ τὸ θρησκεῖμα ἐγένετο κατ' αὐτὰς μοναχὴ ἐν Μονάχῳ.

— Ἀπέθανεν ἐν Γράτζ ὁ γνωστὸς ποιητής καὶ μυθιστοριογράφος Ροδέρτος Χάμερλιγκ, ὁ τοσάνης ἐμπνευσθεὶς ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ κόσμου, συγγραφεὺς τῆς Ἀσπασίας καὶ ποιητῆς τοῦ Ἑρωτός καὶ Ψυχῆς.

— Βερέως ἀθνεαῖ ὁ διάσημος δραματικὸς ποιητῆς Ὡζιέ ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτοῦ, ἐν Κρασσὺ παρὰ τοὺς Παρισίους.

— Ἰδιότροπος ἄγγλος ἀπηθύθην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἀϊφελ δι' ἣς ζητεῖ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἐνοικιάσῃ τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὀμωνύμου πύργου μικρὸν ἐνδαιτήμα, ὅπως κατοικήσῃ ἐν αὐτῷ μετὰ τῆς νεαρᾶς συζύγου του. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίφη, μελονότι ὁ ῥηθείς ἄγγλος προσέφερεν ἄδρὸν ἐνοίκιον. Αἱ κακαὶ γλώσσαι δὲν ἔλειψαν νὰ εἰπωσιν ὅτι ὁ παράδοξος ἐνοικιαστής θὰ εἶνε βεβαιῶς ζηλότυπὸς τις σύζυγος.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Ἀπό τινος ἀπασχολεῖ τοὺς ἀστρονόμους τὸ ἐξῆς δυσεξηγήτον φαινόμενον: Ἐπὶ τῶν δακτυλίων τοῦ πλανήτου Κρόνου παρατηρήθη λευκὴ τις ἀνταύγεια ἣτις δὲν ἐφαίνετο πρότερον. Ἡ ἀνταύγεια αὕτη διὰ τοὺς ἐκ τῆς γῆς παρατηρητάς φαίνεται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς σκιᾶς ἣτις προσπίπτει ἐκ τοῦ πλανήτου πρὸς τοὺς δακτυλίους. Τί δὲ εἶνε αὕτη; Ὑπὸ πλείστων παρατηρήθη, διαφόρως δὲ περιγράφεται ὑφ' ἐκάστου. Τινὲς εὗρον αὐτὴν ἀσθενεστάτην, ἄλλοι λίαν ἰσχυράν, τρίτοι μεταβάλλουσιν ἔντασιν. Τὸ παραδοξότατον ὅλων ὁμῶς εἶνε ὅτι ἡ ἀνταύγεια αὕτη φαίνεται σταθερά, ἀκίνητος, ἐνῶ, ὡς γνωστὸν καὶ ὁ πλανήτης καὶ οἱ δακτύλιοι αὐτοῦ κινούνται. Ἄν λοιπὸν προήρχετο αὕτη εἴτε ἐκ τοῦ πλανήτου εἴτε ἐκ τῶν δακτυλίων ὤφειλε νὰ ἀλλάσσει θέσιν. Πῶς μένει σταθερά, ἀκίνητος πάντοτε; Ἴδου τὸ αἰνίγμα.

Παρόμοιον τι παρατηρήθη ἐπὶ τοῦ πλανήτου Διὸς κατὰ τὸ 1878, σημεῖον ἐρυθρὸν φωτεινόν. Οὐδεμίαν δὲ ἐξηγήσιν σαφῆς ἐδόθη περὶ τοῦτου μέχρι τῆς σήμερον ὑπὸ τῶν ἀστρονομούντων.

Πρὸ τινος δὲ καὶ ἐπὶ τῆς Σελήνης παρατηρήθη φωτεινὴ τις ἀλλοίωσις, ἣτις ἐξηγήθη ὡς ἐκρηξίς ἢ φαιστεῖο. Ἄλλ' ἂν ἦτο ἐκρηξίς, τότε ποῦ αἱ ὑποθέσεις ὅτι ἡ σελήνη εἶνε νεκρὰ πλέον καὶ οἰσνεῖ ἀποτεφρωμένη;

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΧΕΛΙΔΩΝΩΝ

Ὁ γυναικεῖος συρμός ὁ φθιρῶν τὰ πάντα, δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τῶν ταλαιπώρων χελιδόνων. Ἦρχισαν νὰ φονεύσι καὶ ταύτας κατὰ χιλιάδας, κατὰ μυριάδας, διὰ νὰ κοσμήσι τοὺς γυναικεῖους πῖλους. Ἡ μεγάλη καταστροφή τελεῖται κατὰ τὰς γαλλικὰς ἀκτὰς καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἕαρος, ὅτε ἀκριβῶς ἐπανέρχονται οἱ πτερωτοὶ αὐτοὶ πρόδρομοι τῆς καλοκαιρίας. Προσέρχεται δὲ ἄρωγός τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ ἐπιστήμη διότι αἱ χελιδόνες φονεύονται κατὰ πλῆθῃ διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὡς ἐξῆς: Ἄνὰ τὰς ἀκτὰς ἐκτείνουσι σύρματα μακρὰ ἐπὶ κάλων, ὅπως τὰ τῶν τηλεγράφων, ταῦτα δὲ συγκοινωνοῦσι πρὸς ἠλεκτρικὴν συσκευὴν. Τὰ ταλαιπώρα πτηνὰ καταπεπονημένα ἐκ τοῦ μακροῦ δρόμου φθάνουσιν ἀνυπόπτα εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ κάθηνται ἐπὶ τῶν τεταμένων συρμάτων. Ὅταν συναχθῶσι πολλά, τότε ἀγνέται: ἐλευθέρων τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἵνα διατρέξῃ τὸ σύρμα καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ πτηνὰ πίπτουσιν ὡς κεραυνόπληκτα. Περισυλλέγονται καθότιν καὶ ἀποστέλλονται κατὰ φορτία εἰς τὰ ἐργαστήρια, ὅπως καταλλήλως παρασκευασθῶσιν ἵνα κοσμήσωσι τοὺς πῖλους τῶν κομψῶν κυριῶν. Οἱ φίλοι τῶν χελιδόνων μετὰ πόνου διαμαρτυρούμενοι κατὰ τῆς τοιαύτης σκληρότητος, ἐν μόνον μέσῳ εὕρισκον πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀτυχῶν πτηνῶν, νὰ παύσωσιν αἱ γυναῖκες ἐκ συμφώνου κοσμοῦσαι δι' αὐτῶν τοὺς πῖλους τῶν. Ἡ μὲν κομψότης αὐτῶν δὲν θὰ χάσῃ τίποτε διὰ τοῦτου, θὰ κερδηθῶσι δὲ τὴν ζωὴν τόσα καὶ τόσα πτηνὰ, χρῆσαιμώτα ἄλλως, διότι τρέφονται ἀποκλειστικῶς ἐκ μυιῶν καὶ ἄλλων μικρῶν ἐντόμων φθοροποιῶν ἢ ἐπὶ τέλους ἐνοχλητικῶν εἰς τὸν ἀνθρώπον.

ΑΜΜΟΣ ΑΔΟΥΣΑ

Πολλάκις μέχρι τούδε παρατηρήθη καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς ὅτι σωροὶ ξηρᾶς ἄμμου μετακινούμενοι παράγουσιν ἤχον τινα. Ἐσχάτως δὲ πάλιν ἀμερικανός τις ἐν Ἀφρικῇ καὶ Ἀσίᾳ περιουθεῖον ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἔκαμε παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἠχηρᾶς ἄμμου τοῦ «Ὁρους τοῦ Κόδωνος». Τὸ ὄρος τοῦτο κεῖται ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Σουέζ, ἔχει δὲ μῆκος 3 μιλίων καὶ ὕψος 1200 ποδῶν. Ἡ φαιά ἄμμος ἢ σεσωρευμένη κατὰ τὴν ΒΔ κατωφέρειαν τοῦ ὄρους ἔχει τὴν παράδοξον ιδιότητα νὰ παράγῃ ἤχον ὅταν ὀλισθαίνῃ. Ἀπωθουμένη διὰ τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν ἠχεῖ ὀλιβερώς πως ὡς μουσικὸν ὄργανον ἐκκλησίας. Καθόσον μεγαθύνεται ὁ ἀπωθούμενος σωρὸς τῆς ἄμμου ὁ ἤχος καθίσταται ἰσχυρότερος καὶ διαρκέστερος. Τίς ἢ αἰτία ἢ παράγουσα τὸν ἤχον; Βεβαίως ἢ παλμικὴ κίνησις τοῦ ἀέρος τοῦ περιεχομένου μετοξὺ τῶν μορίων τῆς ἄμμου. Ἀλλὰ διατί τάχα πᾶσα ἄμμος δὲν ἠχεῖ καὶ τίνες οἱ ἰδιαιτέροι λόγοι δι' οὓς ἠχεῖ αὕτη ἢ τοῦ Σινᾶ καὶ ἄλλη ἀλλαχοῦ; Ἀδελφον.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἄγροτική ἀπλότης

Ὁ Ἐπίσκοπος. — Εὐλογημένε, πῶς δὲν ἔστειλες προχθὲς ζῶα ἀπ' τὸ χωριὸν νάρθῳ ἔς τὸ πανηγύρι;

Ὁ πάρεδρος τοῦ χωρίου. — Ἄγιε δέσποτα, τὸ φταίξιμό δὲν εἶνε δικό μου. Σαράντα διαβόλους εἶπα νάρθουν νὰ σὲ πάρουνε καὶ κανεὶς δὲν θέλησε.

Ὁ βαρὺς καφῆς

Ἐν καφεναίῳ.

Πελάτης εἰσέρχεται καὶ παραγγέλλει καφὲν πολὺ βαρύν.

Ἡ παραγγελία ἀργεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ὁ πελάτης δυσαναχαγετῆ:

—Μὰ ποῦ εἶν' αὐτὸς ὁ καφῆς;

Ὁ ὑπηρέτης:

—Ἐτοιμος, κύριε!

—Πῶς δὲν τὸν φέρνεις, λοιπόν;

—Τὸν ἐπροστάξατε πολὺ βαρύν καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ τὸν σηκώσω.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Εὐκολωτάτη ποντικοπαγίς.

Λαμβάνετε ἐν κάρυον καὶ τὸ τρυπάτε εἰς τὸ κάτω μέρος, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ἔχει σημεῖόν τι μαλακώτερον. Εἰς τὴν ὀπὴν αὐτὴν ἀμολέετε ἐν μυτερόν ξυλᾶριον μήκους τεσσάρων δακτύλων εἰς τὴν ἑτέραν δὲ ἄκρην τοῦ ξυλᾶριου καρφώνετε στερεῶς τεμάχιον τυρίου, τὸ ὅποιον καίετε ὀλίγον διὰ νὰ μυρίζῃ. Λαμβάνετε δοχεῖον τι πῆλινον εὐρύχωρον καὶ ὅπως οὖν βαρὺ, τὸ ὅποιον θέτετε ἀνεστραμμένον κάτω εἰς τὸ πάτωμα ἢ ἐπὶ κινητῆς σανίδας, εἰς τρόπον ὥστε τὰ χεῖλη τοῦ δοχείου νὰ ἐγγίζωσιν ελαφρῶς καὶ μόλις νὰ στηρίζωνται ἐπάνω εἰς τὸ ὀλισθηρὸν μέρος τοῦ κάρυου τὸ δὲ ξυλᾶριον φέρεται πρὸς τὰ μέσα ἐστραμμένον καὶ τὸ τυρίον ἔρχεται ὑπὸ τὸ δοχεῖον. Ὁ ποντικὸς ἔρχεται ἀμέριμος διὰ νὰ φάγῃ τὸ τυρίον τὸ δοχεῖον ὀλισθαίνει, καὶ πίπτον αἰχμαλωτίζει τὸν λαίμαργον.